

2 Samuel

Ya meippanggep ni meikkadwan libluh Samuel

Huyyan meikkadwan libluh Samuel ey peamta tudda neipahding eman ni ketaggun David e patul di Israel. Ya eman ni nampatulan tu ey dakel hu ligat tu. Tep ginubagubat idan buhul ni Israel di David niyadda tuu tu. Ey ya etan u-ungnga tu e hi Absalom ey nginhay tu hi ametun hi David et ipatna tun pilliwen hu nan-ap-apuan tu. Nem binaddangan Apu Dios hi David niyadda etan sindalu tu et mengapput idad nekihenanggaan dad gubat.

Nem entanni ey impahding David hu himmalkan liwat e in-ulig tu hi Bathsheba e ahwan Uriah. Niya impapetey tu hi Uriah ma-lat eleg meamta humman ni nanliwtan tu. Entanni mewan ey nanliwat nan hi Apu Dios ni nemilangan tuddan helag Israel. Nem anin ni hanniman et impannananeng David ni inu-unnud hi Apu Dios eman ni ketaggu tu.

Impeamtan Apu Dios hu binabbal tu niya impeminhed tun David ni nekitbalan tun hi-gatu et pakulug tu e ya helag tu mampatul ni ingganah. (7:1-29) Huyyan nekitbalan tun hi-gatu ey um-amnullin pampatulan ni helag David e hi Jesus Christo di kebebbebley eyad puyek. (Luke 1:32-33)

Ya neitudek eyad libluh:

1. Ya nambalanan David ni patul niya neihammadan ni nan-ap-apuan tu. (chapters 1-10)

2. Ya nanliwtan David niyadda etan ligat tu eman ni nampatulan tud Israel. (chapters 11-24)

Ya nengamtaan David ni neteyyan idan han-ama e di Saul nan Jonathan

¹⁻² Hi Saul ey pintey idan iPilistia. Ey hi David ey nambangngad di Siklag eman ni nelabah pigan aggew ni nekigubatan daddan iAmalek et apputen dadda. Yan meikkatlun aggew neipalpun dintengan da ey wada immalin tuun nalpud nangkampuan di Saul. Bini-ki tu balwasi tu niya dinep-ulan tu ulu tu.* Limmaw di kad-an David et manyuung ni panlispituh tun hi-gatu.

³ Kan David ni hi-gatuy “Attulli nalpuam?” Hinumang nunman ni tuu e kantuy “Bimmesikkak e nalpuwak di kampuddan sindalun helag Israel.”

⁴ Kan David ey “Et hipa neipahding?” Et ehelen nunman ni tuu e kantuy “Bimmesik ida hu sindalun Saul. Dakel hu netey ni hi-gada, anin di Saul nan hi Jonathan et netey ida.”

⁵ Kan David ey “Inna-nun mu nengamtaan e netey di Saul nan Jonathan?”

⁶ Kan nunman ni tuu ey “Wada-ak di duntug di Gilboa nunman ey inang-ang ku hi Saul e immehneng ey singnged tu pahul tu ey kamangkeihnup ida nampangkebayyu niya nampangkalesah ni sindalun iPilistia ni manliktub ni hi-gatu. ⁷ Inang-ang tuwak et aygan tuwak. Et

* **1:1-2** 1:1-2 Huyya daka pehding nunman ma-lat peang-ang da e ida kaumlelemyung

kangkuy 'Kela?' ⁸ Minahmahan tu hedini hipa-ak, et ehelen ku e iAmalekkak. ⁹ Ey kantun hi-gak ey 'Ikay et pateyen muwak tep himmalem liput ku et metteyyak damengu.' ¹⁰ Et lumawwak et ma-maen ku et matey tep kamangkatkatey. Inlak hu penget tun penget ni patul niya gelhing tu et adyah e in-alik ma-lat iddawat kun hi-gam, e apu."

¹¹ Dingngel di David niyadda sindalu tu ey nambi-ki da hu balwasi dan pengipeang-angan dan lemyung da. ¹² Et mannannangngih ida niya nantepel idan nunman ni aggew tep ya neteyyan Saul, hi Jonathan et yadda edum dan helag Israel ni tuun APU DIOS. ¹³ Minahmahan David etan ni tuu hedini attu hu bebley tu ey kantuy "iAmalekkak nem nekibebleyyak ni hi-gayu."

¹⁴⁻¹⁶ Et kan David ni hi-gatuy "Kele endi takut mun nematey ni pinutuk APU DIOS ni patul? Yan nunya ey mettey ka tep hi-gam ngu kan bahul! Indudug mu ngun inhel hu bahul mu e pintey mu pinutuk APU DIOS ni patul." Inaygan David hu hakey ni sindalu tu et kantun hi-gatuy "Patey mu eya tuu!" Et pateyen nunman ni sindalu tu humman ni iAmalek.

Ya a-appéh nan David ni nengilmetan tuu neteyyan di Saul nan Jonathan

¹⁷ Nengapya hi David ni a-appéh ni meip-panggep ni nengilmetan tun neteyyan di Saul nan Jonathan. ¹⁸ Et iolden tu e mahapul ni meituttudduddan emin ni helag Judah. Huyyan a-appéh ey neitudek etan di libluh nan Jashar.

¹⁹ Yahhuy hu a-appéh David: “Hi-gayuddan edum kun helag Israel, netey idad duntug ni bebley tayu etan kamedeyyaw ni ap-apu tayu. Anin idan ketultuledan niyadda kelalla-ingan ni sindalu tayu. ²⁰ Entan tu peamtad Gath niyad Askelon di Pilistia, e bebley idan eleg mengullug nan Apu Dios, ma-lat eleg ida man-am-amleng hu bibi-i da.

²¹ Hamban eleg ali um-udan di kedunduntug di Gilboa, ey memagmagan hu puyek diman ma-lat endilli meennidman tep yadman hu neteyyan Saul e ketultuledan ni sindalu et eleg law melemmuh hu happiyaw tun lana. ²² Ya panan Jonathan et ya ispadah nan Saul ey inusal dan nematey idan neka-let ni buhul da.

²³ Nemnem tayud Saul nan Jonathan e hanama e kakkayyaggud idan hi-gatsu. Yan ketaggu da ey ida kameka-unnud. Ey nan-unnud ida mewan ni neteyyan da. E-ellistudda nem ya tuldu niya na-na-let ida nem ya lion.

²⁴ Humman hu hi-gayun kabiibiin helag Israel, ilmesi yu neteyyan Saul! Tep binalwasian dakeyun kayyaggud ey indawtan dakeyun bali-tuk ni gangam.

²⁵ Netey ida etan netuled ni sindalu tayu, anin hi Jonathan, et immen idad duduntug hu annel da. ²⁶ Agik Jonathan, nakka umlelemyung niya maggeh ni peteg hu nemnem kun neteyyam. Et-eteng ni peteg hu impeminhed mun hi-gak e endi kei-ingnghan tu, anin niya impeminhed ni bii.

²⁷ Maggeh ni peteg di nemnem ku neteyyan yun emin ni nangketuled ni sindalu et endi law silbiddan almas yu.”

2

Ya nampatulán David di Judah

¹ Entanni ey minahmahan David nan APU DIOS e kantuy “Kaw dammutun nak mambebley di Judah?” Kan APU DIOS ey “Dammutu.” Kan David ey “Attudman?” Kan APU DIOS ey “Yad Hebron.” ²⁻³ Et ipengulun David ida sindalu tu, anin yadda ahwa da niyadda ahwa tu e hi Ahinoam e iJesreel et hi Abigail e iKarmel, e ahwa lan eman nan hi Nabal. Et mambebley idad Hebron et yadda etan di nanlinikweh ni bebley diman.

⁴ Entanni ey immaliddad Hebron hu aap-apud kebebbebley di Judah et putuken da hi David ni mampatul di diman Judah et duyagan da hu ulu tun lana.

Dingngel David e yadda iJabes Gilead hu an nengikulung nan Saul ⁵ et umitu-dak ni tuu tun mengillaw ni tudek tun hi-gada. Kantud tudek tuy “Panyaggud dakeyun APU DIOS ni nengikulungan yun Saul e humman nengipeang-ang yun nanengtun eleg yu iwalleng hu patul yu. ⁶ Ey babbalan dakeyu et anhan APU DIOS ey nanengtu et anhan ni ippaptek dakeyu. Hedin hi-gak dama man kayyaggud pehding kun hi-gayu tep gapuh nunman ni yu impahding. ⁷ Anin ni netey hu patul yu ey entan kedismayah. Pa-let yu nemnem yu ey idinel yuwak. Abulut yuwak ni mampatul ni hi-gayu heniddan tuud Judah e pinutuk da-ak ni mampatul ni hi-gada.”

Ya nanggugubatan idan tuun David et yadda tuun Saul

⁸ Hakey ni aggew ey hi Abner e u-ungngan Ner e ap-apun sindalun Saul ey bimmesik idan Isboset e u-ungngan Saul. Inagwat da etan Wangwang e Jordan et lumaw idad Mahanaim.

⁹ Impambalin Abner hi Isboset ni patul di Gilead, Asher, Jesreel, Ephraim et yad Benjamin niyaddad edum ni bebley ni helag Israel. ¹⁰ Na-pat hu toon Isboset eman ni impambalin nan Abner ni patul et man-ap-apun dewwan toon ni ebuh. Nem yadda helag Judah ey hi David hu imbilang dan patul da. ¹¹ Nan-ap-apud Judah ni pitun toon et enem ni bulan e yad Hebron hu nambebleyan tu.

¹² Hakey ni aggew ey ingkuyug Abner hu sindalu tu niyadda opisyal Isboset et hi-yanen da Mahanaim et lumaw idad Gibeon. ¹³ Hi Joab e hi Seruiah hu inetu ey ingkuyug tu sindalun David et lumaw idan an menammun hi-gadad lebeng di diman Gibeon. Nandimmang di Abner nan Joab niyadda sindalu da etan di lebeng. ¹⁴ Kan Abner nan hi Joab ey “Imay et panlaban tadda eya kakat-agun sindalu ta.”

Inebulut Joab et kantuy “Hedin huttan hu pinhed mu, man anin, ebbuluten ku.”

¹⁵ Pinutuk Abner hu hampulut dewwan mengi-ehneng nan Isboset et yadda helag Benjamin et putuken daman Joab hu hampulut dewwan mengi-ehneng nan David. ¹⁶ Nanlaban ida e hedin hinebungul da bewek ni kalaban da, intewik da ispadah di taglang. Et matey idan emin humman ni dewampulut epat ni sindalun nunman ni aggew. Humman hu gaputun inggadnan da humman ni ‘Puyek ni Nanhintetwikan.’

¹⁷ Negibbuh humman ey nanggugubat ida sindalun Isboset e hi Abner hu ap-apu da niyadda sindalun David. Nemahhig hu impahding dan nanggugubat et lektattuy inapput idan sindalun David hu sindalun Abner.

¹⁸ Yadda etan tellun lakin u-ungngan Seruiah e hi Joab e ap-apuddan sindalun David, hi Abishai et hi Asahel ey sindalu daman David ida. Hi Asahel e kandan heni makwah tep na-let ni umbesik ey ¹⁹ nampedug tu hi Abner. ²⁰ Inwingin Abner et kantuy “Kaw hi-gam hi Asahel?” Kan Asahel ey “Em.”

²¹ Kan Abner ey “Beken ni hi-gak hu pedug mu. Ya hakey ni sindalu hu pedug mu et hedin pintey mu, alam hu almas tu.” Nem kahing hi Asahel et tagan tu pedug nan Abner.

²² Impidwan Abner ni inhelan hi Asahel e kantuy “Isiked mun memmemdug ni hi-gak tep hipalli penghel nan agim e hi Joab hedin peteyen dakan hi-gak.” ²³ Nem eleg me-heli hi Asahel. Et hegeden law Abner hi Asahel et itwik tu pahul tud egeh Asahel et humewang di beneg tu et matey. Neipalpun nunman ey emin hu tuun kamandellan di diman neteyyan Asahel ey ida kaum-ehneng ni nekemtang ni pengine-nemne-man dan hi-gatu.

²⁴ Intuluy di Abishai nan Joab ni inunud hi Abner et kamangkelinnug law hu aggew ey dimmateng idad duntug di Ammah e neihnap di Giah. Humman ni bebley di Giah di keltad mampellaw di Gibeon. ²⁵ Neamung ida mewan hu helag Benjamin di kad-an Abner et mampus-tuh ida etan di tuktuk ni duntug. ²⁶ Singkukan

Abner di Joab et kantuy “Kaw huyya pinhed tayu e hi-gatsu ngu ey nampapatey itsu? Kaw eleg mu nemnema e ya pambalanan tu ey degeh ni nemnem? Tam helag daitan dewwa nan Israel, ehelim anhan kumadda sindalum ma-lat isiked dan memdug ni hi-gami.”

²⁷ Himmumang hi Joab ey kantuy “Kayyaggud et immehel ka. Issapatah kun Apu Dios e gullat ni eleg ka umhel et pan-unnuden dakeyu ingganah ni kewa-waan tu.” ²⁸ Et mantangguyup hi Joab ni pengamtaan idan sindalu tu e issiked dan memdug ni hi-gada. Et isiked da law ni manggugubat.

²⁹ Hi Abner niyadda sindalu tu ey nandalan idan hileng di nandeklanan tud Jordan et ag-waten da etan Wangwang et dumteng idad Mahanaim ni ngannganih ni emaggew ni newa-waan tu.

³⁰ Insiked di Joab ni memdug nan Abner et amungen tudda sindalu tu ey hampulut heyam hu netey, eleg makibilang hi Asahel. ³¹ Nem ya pintey idan sindalun Joab ni sindalun Abner ey telunggatut et na-nem e humman ida ey helag Benjamin. ³² In-anemut di Joab hu annel agi tu e hi Asahel, et da ikulung di kullungngan ni aammed dad Bethlehem. Nehileng law ni nunman nem nanglaw di Joab niyadda etan sindalu tu et dumteng idad Hebron ni newa-waan tu.

3

¹ Nebayag ni kamanggubbagubbat hu tuudda lan eman nan hi Saul niyadda tuun David.

Et lektattuy kamangkedakkel ida tuun meid-dagyum nan David nem yad pamilyah Saul ey kamangkeekket hu tuu da.

² Hi David ey enem ida lakin u-ungnga tun nanhenehened ni neiungngad Hebron. Ya pengulwan ey hi Amnon, e u-ungnga dan Ahinoam di Jesreel. ³ Ya hened ey hi Kileab, e u-ungnga dan Abigail, e ahwa lan eman nan hi Nabal di Karmel. Ya meikkatlu ey hi Absalom, e u-ungnga dan Maakah, e u-ungngan Talmai, e patul di Geshur. ⁴ Ya meikka-pat ey hi Adonijah, e u-ungnga dan Haggit. Ya meikkellima ey hi Sephatiah, e u-ungnga dan Abital. ⁵ Et ya meikka-nem ey hi Itream, e u-ungnga dan Eglah. Huyyaddan lakin u-ungngan David ey neiungngaddan emin di Hebron.

Hi David law hu neiunudan Abner

⁶ Yan nunman ni kapanggubbagubbatiddan sindalun David niyadda sindalun eman lan nan hi Saul ey inhammad Abner hu saad tu et mambalin ni ap-apuddan tuun Saul. ⁷ Hakey ni aggew ey kan Isboset e u-ungngan Saul nan Abner ey “Kele mu in-ulig hi Lispah e u-ungngan Aiah e hakey idan ahwan ama?” ⁸ Bimmunget hi Abner tep ya humman ni an inhel Isboset ni hi-gatu et kantuy “Kele hannitan muka pannem-nem ni hi-gak? Kaw mabalin ni nak pehding humman ey nemahhig hu nakka pengi-ehngeng lan amam? Tam heni tep kammu ey nakka baddangidda iJudah. Kaw eleg mu amta e neipalpun nunman ey in-ehngeng ku amam, hi-gayun pamilyah tu, niyadda gagayyum tu et

eggak iebulut ni daka dedpapen ni sindaluddan David? Ey keke ka mengapkapyan pambetulan ku umhulun ni ebuh hu bii? ⁹⁻¹⁰ E-helen kun hi-gam e impakulug APU DIOS e hi David hu ihhullul tun Saul ni mampatul ma-lat mepappeg hu kapampatulin amam niyadda helag tu. Et hi David hu mampatul di Judah niyad emin di nambebleyan idan helag Israel. Ey issapatah kun Apu Dios e anin ni petteyen da-ak hedini eggak baddangi hi David ma-lat umamnu emin hu impakulug Apu Dios ni hi-gatu.” ¹¹ Nem kapakdag Isboset eneeneng tep kaumtakut nan Abner.

¹² Entanni ey nenu-dak hi Abner ni an mekih-hummangan nan David e wadad Hebron. Huyya inhel tun e-helen dan David: “Hi-gam e David hu lebbeng tun mampatul. Manhummangan ita et hedini man-unnud nemnem ta, ey baddangan daka ma-lat hi-gam hu man-ap-apud emin di bebley tayun helag Israel.”

¹³ Inebulut David et kantudda etan ni binegan Abner ey “Kayyaggud huttan ni inhel tu. Ebbuluten kun mekih-hummangan ni hi-gatu nem mahapul dedan ni ikkuyug tulli ahwak e hi Mikal, e u-ungnga lan eman nan hi Saul.”

¹⁴ Impaad mewan David nan Isboset e kantuy “Ehel yu lan Isboset e mahapul ni peki-li tullin Abner hi Mikal, e ahwak, tep intebalan kun hanggatut ni iPilistia ni pintey ku tep humman hu inhel ameyun bayad tu.” ¹⁵ Inu-unnud Isboset humman ni inhel David et tulli paewit hi Mikal. Et hi-yanen Mikal hi Paltiel, e u-unggan Lais. ¹⁶ Nannannangngih etan ahwan

Mikal ey neiunnuunnud ni hi-gatu ingganah di Bahurim. Inhelan Abner e kantun hi-gatuy “Pambanggad ka kuma.” Et u-unnuden Paltiel et mambanggad la.

¹⁷ An inungbal idan Abner hu aap-apuddad Israel et kantun hi-gaday “Amtak e nebayag dedan lan ey pinhed tayun emin hi David ni pampatul tayu. ¹⁸ Ettu et yan nunya kuma? Nemnem yu eman inhel lan APU DIOS e kantuy ‘Hi David e bega-en ku hu pambalin kun mengihwang idan tuuk di buhul dan iPilistia et yaddad emin ni buhul da.’ ” ¹⁹ Limmaw hi Abner di nambebleyan idan helag Benjamin et makihummangan ni hi-gada ey inebulut da. Et han lumaw di kad-an David di Hebron et peamta tu e simbal emin ni tuud Israel, anin idan helag Benjamin, e hi-gatu pampatul da.

²⁰ Impalsian David di Abner niyadda etan dewampulun ingkuyug tun nunman ni linawwan dad Hebron et hamulen da. ²¹ Negibbuh humman ni nanhahamulan da et kan Abner nan David ey “Apu patul, mambabanggad kami et nak awisen ida emin hu tuud Israel et abuluten da e hi-gam hu pampatul da tep humman dedan la pinhed mu.” Et paenamut David hi Abner e kantun hi-gatuy “Ang-angen ku ma-lat endi lawah ni meippahding ni hi-gam.” Et umgah di Abner et manglaw ida.

Ya nemateyan Joab nan hi Abner

²² Entanni ey dimmateng di Joab e nalpud-dallid da nekigubatan idan buhul da ey dakel in-anemut dan inladadda nekigubatan. Endid

Abner di diman tep immeladda ey nandinel ni endi lawah ni meippahding ni hi-gatu tep humman inhel David. ²³ Nem yan dintengan di Joab ey dingngel tu illian Abner di kad-an David ey dingngel tu e melinggep hu nengipeanamutan David ni hi-gada. ²⁴ Limmaw hi Joab di kad-an David et kantuy “Kele hanniman hu mu impahding e immali hi Abner et paenamut mu. ²⁵ Immali mannuman et haulen daka ma-lat wada inna-nu tun mengamtan emin ni hipan muka pehpehding niya muka lawwi! Amtak e anin ni hi-gam et amtam e makulug eya inhel ku.”

²⁶ Hini-yan Joab hi David et lumaw ni an nenu-dak ni mengunnud nan hi Abner ma-lat ehelen dan hi-gatu et mambangngad. Hina-kupan da etan di ahhullan di Silah et awiten da, nem eleg amtan David huyyan impahding da. ²⁷ Dimmateng hi Abner di Hebron ey inaygan nan Joab di a-allaw etan ni heggeppan di bebley, e heni wada e-helen tun hi-gatun ebuh. Wadaddadman ey pinhakkeyey sinwik Joab hi Abner di egeh tu et matey di diman. Pintey Joab hi Abner tep imbaleh tu nemateyan tun agi tu e hi Asahel.

²⁸ Dingngel David humman ni neipahding nan Abner ey kantuy “Inamtan APU DIOS, e endi bahul ku niya endi bahul idan tuuk ni neteyyan Abner. ²⁹ Hi Joab niyadda familyah tu hu mekastigu. Et humman hu yaddalli mantutunud ni helag tu ey wadan hi-gada mandedgeh ni anggetakkut ni degeh ni neitu-wan, ya degeh ni kamengpuh annel ey wadadda mepi-day et

mahapul da hulkud, wadadda mettey di gubat, niya wadadda mettey tep ya upa.”

³⁰ Huyya hu inhel David ni kastigu da tep nanda-daan di Joab nan hi agi tu e hi Abishai ni pintey hi Abner tep imbaleh da hu nemateyan Abner nan Asahel e agi da eman ni nanggugubatan dad Gibeon.

³¹ In-olden David nan Joab niyadda tuu tu e bi-kien da balwasi da et mambalwasiddan langgusih et peang-ang da e ida kaumlelemyung ni neteyyan Abner. Daka pan-illaw hi Abner ni an ikkulung ey kameitu-tu-nud hi David di lungun Abner e humman pengippeang-ang tun lispituh tun hi-gatu. ³² Et da ikulung hi Abner di diman Hebron ey nemahhig hu nangih idan tuudman kullungnan, anin hi David.

³³ Huyya kinapyan David ni a-appéh ni meip-panggep ni nengilmetan tun neteyyan Abner e kantuy “Kele anhan ya neteyyan Abner ey heni neteyyan ni lawah ni tuu. ³⁴ Eleg mebangkiling hu ngamay tu niya heli tun nemateyan dan hi-gatu tep eleg mambahul. Endi hu bahul tu nem pintey ni lawah ni tuu.”

Dingnel da humman ni a-appéh ey nimmangih ida emin tuu. ³⁵ Yan nunman ni aggew ey eleg mangan hi David. Kaeyyaeyyagiddan tuu ma-lat mangan nem eleg tun peteg pinhed e kantuy “Anin ew ni petteyen tuwak nan Apu Dios hedin eleg meimmuh huyyan aggew ey nak mengngan.” ³⁶ Katetebbaladdan tuu huyyan impahding David, anin idan etan ni edum ni impahding tu. ³⁷ Ya humman ni impahding tu hu nengamtaan idan emin ni tuud Israel e makulug

ni endi hu bahul David e patul dan neteyyan nan Abner.

³⁸ Kan David idan opisyal tu ey “Kaw eleg yu nemnema e huyyan pintey da ey eta-gey saad tun ap-apu di deya Israel? ³⁹ Hedin hi-gak man nekapuyyak law anin ni pinutuk tuwak nan APU DIOS ni pampatul yu. Eggak law han-anus eyadda u-ungngan Seruiaah tep nemahhig ni lawah daka pehpehding. Ya pinhed ku kastiguen Apu Dios ida tep ya lawah ni daka pehpehding tep humman lebbeng tun meippahding ni hi-gada.”

4

Ya nemateyan dan u-ungngan Saul e hi Isboset

¹ Dingngel Isboset, e u-ungngan Saul, ni pintey dad Hebron hi Abner ey simmakut, anin idan tuu tu. ² Ya law ap-apuddan sindalun Isboset ey yadda etan han-agi e di Baanah nan hi Rekab. Huyyaddan han-agi ey u-ungngaddan Rimmon di Beerot, e helag Benjamin. Ya Beerot ey neibilang ni bebley idan helag Benjamin. ³ Wadadda la nambebley diman nem bimmesik idad Gittam et mambebley idadman ingganah nunya.

⁴ Ya hakey ni helag Saul ey hi Mepiboset e u-ungngan Jonathan. Lima toon tu eman ni neteyyan di ametu e hi Jonathan nan hi apu tu e hi Saul. Yan eman ni neipeamtad baley dad Jesreel hu meippanggep ni neteyyan da ey nenginlala-kay etan kamenge-ebban hi-gatu malat bumsik ida nem na-gah hi Mepiboset et mepiday.

⁵ Hakey ni aggew ey limmaw ida etan hanagi e di Baanah nan hi Rekab di baley nan Isboset. Dimmateng idan emaggew ey neugip hi Isboset ma-lat man-iyatu. ⁶ Ya etan biin begaen Isboset ni kamanya-yan alinah di habyen ey kaumtenu-tu-mel et mauyeng dama. Et humman hu eleg tu igibek hu hinggepan di Baanah nan Rekab. ⁷ Himmegep idad kuwaltuh Isboset et pateyen da et putulen da ulu tu et alen da. Nanlabbiddan nandalan e indalan da etan di Nedeklan e Jordan. ⁸ Limmaw idad Hebron et da peang-ang nan David etan ulun Isboset. Kandan hi-gatuy “Adyah hu ulun Isboset, e u-ungnga lan eman nan hi Saul e buhul mun nandewedeweng ni hi-gam ma-lat pateyen daka. In-abulut APU DIOS ni nunyan meibleh idan u-ungngan Saul hu impahpahding tun hi-gam, e apu patul.”

⁹ Nem himmumang hi David et kantun hi-gada ey “Issapatah kun APU DIOS e wadan ingganah ni nengihwang ni hi-gak di emin ni lawah, e meippepettey kayu tep ya huttan ni impahding yu. ¹⁰ Heni lan eman ni tuun immalid kad-an kud Siklag et ehelen tun hi-gak hu neteyyan Saul tep kantu ngu nem um-amlengngak. Impapetey ku humman ni tuu et humman hu ginunggunah tun nunman ni indaddatteng tun hi-gak. ¹¹ Humman hu impahding kun hi-gatu tep ya humman ni indaddatteng tu et nema-ma ngu pehding kun hi-gayun lawah ni tuu. Tep pintey yu etan tuun endi bahul tun neugip di bawang ni baley tu. Nambahul kayu, et humman hu, pepettey dakeyu ma-lat meendi kayu eyad ta-pew ni puyek.” ¹² Et ehelen David idan sindalu tu et

pateyen dad Baanah nan Rekab. Pinutul da hu heli da niya ngamay da et da ita-yun hu annel da etan di neihnup di lebeng di Hebron. Ey hedini ya ulun Isboset, ey da ingkulung di neikulungan nan Abner di Hebron.

5

Ya nampatulana law David di emin ni bebley di Israel

¹ Entanni ey limmaw idan emin hu helag Israel di kad-an David di Hebron. Et kandan hi-gatuy “Han-aaggi itsun emin tep hakey nahlagan tayu.

² Anin dedan eman ni hi Saul hu patul et hi-gam hu nengipengupenguluddan sindalu tayud gubat. Ey inhel dedan APU DIOS e kantuy ‘Hi-gam hu pampatul idallin tuuk ni helag Israel niya hi-gam mengippaptek ni hi-gada.’ ” ³ Et mekihummangan hi David idan aap-apu dad hinanggan APU DIOS ma-lat pan-addum tudda law emin hu helag Israel. Inebulut da e hi David law hu pampatul da et duyagan da ulu tun lana.

⁴ Telumpulu toon David eman ni nampatulana tu et mampatul ni na-pat ni toon. ⁵ Pitu et kaged-wah ni toon hu nampatulana tud Hebron di Judah niya telumpulu et tellun toon hu nampatulana tuddan emin ni helag Israel e yad Jerusalem hu nanha-adan tu.

⁶ Ya lappun nan-ap-apuan David di Jerusalem ey heninnuy: Impangulu tudda sindalu tu et da gubaten ida Jebusite ni nambebley di Jerusalem. Kan ida na-mun Jebusite nem eleg kabaelin David ni apputen ida. Kandan hi-gatuy “Eleg yu anhan kabaelin ni meihnup di deya tep anin

ni yadda nekulap niyadda nepi-day hu ihangga min hi-gayu et umtakut kayu.” ⁷ Nem entanni ey hinggep di David humman ni bebley e Zion et apputen dadda et ngadanan dan ‘Bebley David’.

⁸ Yan nunman la ey kan David idan sindalu tu ey “Kaw wadan hi-gayu henin hi-gak e anggebelhel tuddan peteg hu Jebusite et ihik tun petteyen ida? Hedin wada, lakkayuy! Iunud yud kinapya dan dalan ni danum et yu pampateyen ida humman ni kandan nekulap ey nepi-day.” Et mukun kanday “Eleg pakahgep di Baley APU DIOS hu nekulap niya nepi-day.” ⁹ Entanni et an mambebley hi David diman et ngadanan tun ‘Bebley David.’ Impambalin David ni kakkayyaggud ni bebley hu Jerusalem e impeyayyaggud tu nanlinikweh nunman ni bebley. ¹⁰ Lektattuy kamangkeihhammad hu kapan-ap-apuin David tep kapakabbaddangin APU DIOS e Kabaelan tun emin.

Ya baley David et ya pamilya tu

¹¹ Hi Hiram e patul di Tyre ey immitu-dak ni tuu tud kad-an David. Immipelaw ni keyew, yadda carpenter niyadda mapehek ni batu ma-lat mengapyaddan baley David. ¹² Et yan nunman ni nengamtaan David e hi-gatu pinutuk APU DIOS ni mampatul di Israel ey inhammad tu nan-ap-apuan tu ma-lat panyaggudan idan edum tun helag Israel e tuun APU DIOS.

¹³ Yan nan-aldanan David di Jerusalem ey induman tu ahwa tu niyadda tuka ibbilang ni ahwa tu et dumakkel hu u-ungnga tun lalakki niya bibi-i. ¹⁴ Huyyadda u-ungnga tun lalakkin

neiungngad Jerusalem: hi Sammua, hi Sobab, hi Nathan, hi Solomon, ¹⁵ hi Ibhar, hi Elishua, hi Nepheg, hi Japhia, ¹⁶ hi Elishama, hi Eliada, et hi Eliphelet.

¹⁷ Entanni ey dingngel idan iPilistia e hi David law hu patul idan emin ni helag Israel et amungen daddan emin sindalu dan an mempap ni hi-gatu. Nem dingngel David humman ni pehding da et lumaw ni an nantalu etan di neligat ni kedpapan tu. ¹⁸ Immalidda humman ni iPilistia et maiwehit idad Nedeklan e Rephaim. ¹⁹ Nandasal hi David nan APU DIOS e kantuy “Kaw i-abulut mun midda gubbaten eman ida iPilistia? Kaw pengapput dakemi?” Hinumang APU DIOS e kantuy “Em, lakkayuy, pengapput dakeyun hi-gak!”

²⁰ Et lumaw hi David niyadda sindalu tud Baal Perasim et apputen dadda sindalun iPilistia. Et kan David ey “Nelakah hu nengipeapputan APU DIOS idan buhul ku e henin kapehding ni danum hedini dimmakkel e um-ienud.” Et mukun ya ngadan nunman ni bebley ey Baal Perasim. ²¹ Yan ida kamemsik hu sindalun iPilistia ey nanhi-yan dadda hu tuttu-un daka daydayawan dios da et pan-al-en idan sindalun David.

²² Entanni ey immalidda mewan hu sindalun iPilistia et maiwehit ida mewan di Rephaim. ²³ Et makihummangan mewan hi David nan APU DIOS hedini hipa pehding tu. Himmumang hi Apu Dios ey kantuy “Beken di appit ni deya pengubbatan yun hi-gada. Ya pehding yu ey kaliked kayu et meba-hil kayu et yudda gubaten di kad-an idan keyew e balsam. ²⁴ Hedini wada dedngelen yun

kaman-alsituh di ta-pew idan nunman ni keyew ey ilepu yun mekiggubbat tep memengngululak ni mengubbat idan nunman ni iPilistia et apputen kudda.”²⁵ Inu-unnud David humman ni inhel APU DIOS ni pehding tu et ipalpudad Geba ingganah lad Geser ni nengubat idan iPilistia et degyunen dadda.

6

Ya nei-lian ni Kaban Apu Dios di Jerusalem

¹ Entanni mewan ey impaeyag David emin ida sindalu tun nelaing ni mekiggubbat e umlaw ni telumpulun libu. ² Impangulu tuddad Baalah di Judah ni an mengella etan ni Kaban Apu Dios. Wada hi APU DIOS di ta-pew ni Kaban e yimmudung di nambattanan ida etan ni pinaot ni heni anghel. Et humman hu, nengadnan humman ni Kaban APU DIOS e Kabaelan tun emin. ³⁻⁴ Humman ni Kaban APU DIOS ey wadad baley Abinadab di duntug et lumaw alid David et da ilugan di pakekapyan kaliton ni ingguyud idan baka. Ey di Ussah nan Ahio e u-unggan Abinadab hu nengipenguluddan nunman ni baka e nemangulu hi Ahio. ⁵ Neitunud di David niyadda etan edum tu. Nehaldet hu a-appéh da ey nenattayyaw idan daka pandaydayaw nan APU DIOS. Ida kamanggiggittalah ey man-ayyuding ida edum ey pampetnul ni edum hu tambourine, ya castanets niyadda cymbals.

⁶ Entanni ey dinteng da illikkan Nakon ey neikudlih ida etan bakan nengiguyud ni kaliton et tepapen nan Ussah etan Kaban ma-lat

eleg metu-li. ⁷ Ey bimmunget hi APU DIOS et pinhakkeyey pintey tu hi Ussah tep kinepa tu etan Kaban. Et humman hu, neipahding e netey hi Ussah di takdul nunman ni Kaban. ⁸ Ey bimmunget hi David ni nemateyan APU DIOS nan hi Ussah et ingadnan tu humman ni bebley ni Peles Ussah. Et neipalpun nunman ingganah ni nunya ey nanengtun Peles Ussah hu ngadan tu.

⁹ Kaumtakut law hi David nan APU DIOS et kantuy "Hipattep law pehding kun mengi-ennamut ni Kaban APU DIOS?" ¹⁰ Et eleg tu law ienamut humman ni Kaban di Jerusalem et ilaw tud baley nan Obed Edom di Gath. ¹¹ Neiha-ad etan Kaban diman ni tellun bulan ey et-eteng ni bendisyon APU DIOS nan Obed Edom, ya pamilyah tu niya emin hu wadan hi-gatu.

¹² Entanni ey dingngel David e hanniman neipahding e et-eteng ni bendisyon APU DIOS nan Obed Edom tep ya neiha-adan nunman ni Kaban di baley tu. Et tu al-en humman ni Kaban Apu Dios di baley Obed Edom et man-am-amleng idan nengilaw di Jerusalem. ¹³ Yan nunman ni da nengal-an ey hedin imma-allaw idan ekket, peehng David ida et iappitan tu hi APU DIOS ni hakey ni lakkitun baka et ya hakey ni kilaw ni baka. ¹⁴ Inhuklub David etan ephod e balwasin padi, et pedallan tu hu tenayyatayyaw ni nandaydayaw tun APU DIOS, ¹⁵ ey immeladda e hi-gadan emin idan helag Israel ni an nengala etan ni Kaban APU DIOS. Indateng dad Jerusalem ey ida kamantetekuk tep ya amleng da ey daka pampatnul hu tangguyup da.

¹⁶ Yan nunman ni daka pan-iddateng di bebley

etan Kaban APU DIOS ey dimmu-ngaw hi Mikal e u-ungngan Saul di habhabyen ey inang-ang tu hi David ni kamenattayyaw ey kamanpaypaytuk ni tuka pandaydayaw nan APU DIOS ey pinihul tud nemnem tu.

¹⁷ Inhegep da etan Kaban et da iha-ad etan di neatepan ni tuldah ni impekapan David. In-appitan tu hi APU DIOS ni kagihheba niya mehemmul. ¹⁸ Negibbuh humman et bendisyonan David ida tuud ngadan APU DIOS e Kabaelan tun emin. ¹⁹ Et ika-pengan tuddan emin tuun neamung ni sinapay, raisin niya neitangtang ni detag, et han ida umenamut.

²⁰ Immanemut dama hi David et bendisyonan tudda pamilyah tu. Nem neukat hi Mikal ey kantuy “Tam hiyya numan eya patul ni Israel e an nampahhiyan nenattayyaw ey impeang-ang tu annel tuddan bibi-in bega-en idan opisyal tu.”

²¹ Hinumang David hi Mikal ey kantuy “Humman ngun nak impahding ni nak nenattayyawan ey impenaydayaw kun APU DIOS, e nemutuk ni hi-gak ni meihhullul nan amam niyadda u-ungnga tu ma-lat hi-gak hu mampatul di emin ni helag Israel. Ey nemnem mu huyya: Eggak issiked ni meneyyaw ni pandeyyaw kun APU DIOS. ²² Anin ni kammuy anggeba-ing humman ni nak nenattayyawan et pan-inma-mak anhan law ni menattayyaw ma-lat penaydayaw kun APU DIOS. Ya muka pannemnem ey anggeba-ing hu nakka pehpehding nem da-ak katettebalad-dan etan idan bibi-in bega-en.”

²³ Neipalpun nunman ey eleg law man-ungnga hi Mikal e u-ungngan Saul.

7

Ya impakulug APU DIOS nan hi David

¹ Hi APU DIOS ey inhammad tu kapan-ap-apuin David et endi law lawah impahding idan buhul tun hi-gatu tep tuka ippaptek. Et humman hu kamakallinggep law di palasyoh tu. ² Entanni ey hakey ni aggew ni kapan-ung-ungbalid David nan hi Nathan e prophet ey kan David ey “Manun hi-gak tep nakka manha-ad di nehammad ni baley ni nekapyan keyew ni sedar ey immen hu Kaban Apu Dios di neatepan ni tuldah.”

³ Ey kan Nathan ni hi-gatuy “Ipahding mu hu hipan pinhed mu et baddangan dakan APU DIOS.”

⁴ Nem yan nunman ni hileng ey kan Apu Dios nan Nathan ey ⁵ “Mu ehel nan David e bega-en ku huyya: ‘Beken ni hi-gam hu memehwat ni tempol ni panha-adan ku. ⁶ Neipalpu eman ni nengihwangan kuddan aammed yun helag Israel di Egypt ingganah nunya ey eleggak manha-ad di tempol. Nanha-addak di neatepan ni tuldah ni nei-i-tan di attun bebley ni linallawwan idan tuuk. ⁷ Ey yan nunman ni nekikkillawan kun hi-gada ey eggak ehelan idan pinutuk kun kamengipappanggulun hi-gada e ikkapyaan dakan ni baley ni nekapyan sedar ni keyew.’

⁸ Et humman hu, ehel mun David e kangkuy ‘Hi-gak e AP-APU e Dios e Kabaelan tun emin ey ingkal daka etan di nebahah ni ngunum e kamampattul ni kalneroh et pambalin dakan patul idan tuuk e helag Israel. ⁹ Nekikkillawwak ni hi-gam anin di attu linawwam. Ey hedin ka

mekiggubbat idan buhul mu ey memengngulak ni an mengapput ni hi-gada. Pambalin dakan mekatbal niya mandinggel kad kebebbebley eyad puyek. ¹⁰⁻¹¹ Ittuduan dakeyun tuuk ni helag Israel ni pambebleyan yu ma-lat yadman hu pambebleyan yun ingganah et eleg dakeyu law panhelheltap idan lawah ni tuu. Meippalpu eman ni wada pinutuk kun man-ap-apun hi-gayu ey ginubagubat dakeyun lawah ni tutu-u, nem meippalpun nunya ey eggak law i-abulut ni meippahding humman ni hi-gayu.

Hi-gak e hi Apu Dios, ey pekullug kun hi-gam David e yadda helag muli mampatul. ¹² Hedin mepappeg ali hu biyag mu et meikkulung kad kullunggan idan aammed mu ey pampatul kulli hakey ni u-ungngam niya ihhammad ku pan-ap-apuan tu. ¹³ Hi-gatulli hu memehwat ni tempol ku. Ey ippaptek ku ma-lat mannananeng ni ingganah hu pan-ap-apuan tu. ¹⁴ Hi-gak ali hi ametu ey hi-gatulli u-ungngak. Hedin wada lawah ni ippahding tu ey kastiguen ku, henin kapengastigun a-ammed ni u-ungnga tu. ¹⁵ Nem anin ni kastiguen ku et nanengtu impeminhed ku niya pemaddang kun hi-gatu. Beken ni henin impahding kun Saul e ingkal kud nan-ap-apuan tu et ihullul daka. ¹⁶ Mehlag ka niya mehlag ida dama helag mu et manhuhullul idan mampatul ma-lat mannananeng pan-ap-apuam.' "

¹⁷ Et lumaw hi Nathan di kad-an David et ehelen tun emin ni hi-gatu hu inhel Apu Dios.

Ya dasal David

18 Entanni ey limmaw hi David e patul di kad-an APU DIOS et mandasal. Yimmudung et mandasal e kantuy “APU DIOS e Eta-gey ni peteg, hi-gak niyadda pamilyah ku ey endi katteg ngu kelebengan mid impahding mun panyaggudan mi. 19 Ey aye muka pan-edumi bendisyon mun hi-gak, APU DIOS e Eta-gey ni peteg niya impakulug mu panyaggudan idan helag kun edum ni aggew. Et meippuun idan nunya ey nakka meewwasi law e APU DIOS, e Eta-gey ni peteg e kabbabbal kan peteg ni hi-gak niyadda pamilyah ku. Em, kayyaggud kan peteg ni hi-gami. 20 Anin ni naka-amtam hu katutuuk e bega-en mu et kapyatun kakkayyaggud kan hi-gak. Et humman hu, endi law edum ni mahapul kun nak ibbagan hi-gam. 21 Impeamtam ni hi-gak hu pinhed mun meipahding ni panyaggudan ku. Ey amtak e meippahding tep impakulug mun hi-gak ey huyya dedan hu pinhed mun meippahding.

22 APU DIOS e Eta-gey ni peteg, makulug ni kaka metbal. Endi edum ni amta min Dios mi, hi-gam ni ebuh. 23 Ey endi edum ni henin hi-gamin helag Israel ni inhewang mud neihbutan mid Egypt et pambalin dakemin tuum et wada inna-nu tun mandingngel hu ngadan mud kebebbley eyad puyek. Ey impahding mu hu kamengippetnga e impampa-kal mudda nampambebley, anin idan dios da et maihullul kamin tuum. 24 Em, APU DIOS, impambalin dakemin helag Israel ni tuum ni ingganah ey hi-gam hu Dios mi.

25 Et yan nunya e APU DIOS, ey iddasal ku e peamnum et maipahding ni ingganah etan hinammad mun inhel ni pehding mun panyag-

gudan ku niya panyaggudan idan helag ku.
²⁶ Ey peamnum anhan humman ni inhel mu et mandingngel hu ngadan mun ingganah di kebbebley ma-lat kan idallin tuu ey 'Hi APU DIOS e Kabaelan tun emin hu Dios idan helag Israel.' Et humman hu, pannananeng mu anhan hu pan-ap-apuan ku.

²⁷ APU DIOS e Kabaelan tun emin ni Dios min helag Israel, netuleddak ni mengiddasal idan nunyan hi-gam tep impeamtam niya inhel mun hi-gak e bega-en mu e pampatul muddalli helag ku. ²⁸ APU DIOS e Eta-gey ni peteg, hi-gam e Dios ku ey hinammad mun inhel ni hi-gak ida kayyaggud ni pehding mullin panyaggudan ku. ²⁹ Et humman hu, peamnum humman ni inhel mu et bendisyonam ni ingganah ida helag ku. Hi-gam, APU DIOS e Eta-gey ni peteg, ey nannaud ni peamnum ni ingganah hu inhel mu e bendisyonan muwak niyaddalli helag ku.”

8

Ya nengenapputan di David niyadda opisyal tu

¹ Entanni ey nekigubat mewan hi David idan iPilistia et apputen tudda et piliwen tu Gath e bebley da.

² Entanni ey inapput tudda pay hu iMoab. Impanlukkub tud puyek ida humman ni iMoab e hantehanteludda et papetey tu dewwa ey eleg tu papetey hakey. Yadda law iMoab ey ingngunuan da hi David niya ida kamambeyyad ni buwis ni hi-gatu.

³ Entanni ey an nekigubat hi David etan ni u-ungngan Rehob e hi Hadadeser e patul di Sobah. Neipahding huyyan gubat eman ni kamenglaw hi Hadadeser niyadda sindalu tu etan idad bebley di gilig ni Wangwang e Euphrates ma-lat sakupen dadda. ⁴ Inapput di David ida piliwen da hanlibu et pitun gatut ni sindalun nangkebayyu niya dewampulun libun edum ni sindalu. Entanni et imandal David e pidayen dadda kebayyun nengiguyud ni nunman idan kalesah. Ebuh hanggatut idan nunman ni kebayyun eleg tu pepi-day ma-lat usalen idan sindalu tu.

⁵ Immaliddan sindalun iSyria di Damascus ni memaddang nan Hadadeser e patul di Sobah nem ginubat di David ida et pateyen da dewampulut dewwan libun hi-gada. ⁶ Et mengapya hi David ni kampuddan sindalu tudman idan bebley ni sinekup tu et mambayad ida tuudman ni buwis ni hi-gatu. Impengenapput nan APU DIOS hi David di emin ni tu nekigubatan. ⁷ Entanni ey inlaw David ida etan happiyaw ni balituk ni inla tuddan aap-apun Hadadeser di Jerusalem. ⁸ Inla tu pay hu dakel ni giniling di Betah niyad Berothai e bebley ni nan-ap-apuan Hadadeser.

⁹ Dingngel nan Toi e patul di Hamat e inapput David idan emin sindalun Hadadeser ¹⁰ ey intudak tu u-ungnga tu e hi Joram ni an mengapngan David niya an mengippeang-ang ni amleng tun nengapputan tun Hadadeser. (Di Toi nan Hadadeser ey nebayag ni nambubuhhulan ida.) Immitebin hi Joram ni balituk, ya silber niya giniling ni tu iddawat nan David. ¹¹ In-

appit nan David emin ida humman nan APU DIOS e henin impahding tudda lan silber niya balituk ni inla tuddad edum ni bebley ni inapput tu. ¹² Humman idan bebley ey Edom, Moab, Ammon, Pilistia, niya Amalek. Anin idan illa tun Hadadeser e patul di Sobah e u-ungngan Rehob et in-appit tun APU DIOS.

¹³ Hi David ey nema-man nandingngel eman ni nemateyan tun hampulut walun libun sindalun iEdom etan di Nedeklan e Ahin. ¹⁴ Yan nunman ni nengapputan tuddan iEdom ey nengipekapyad emin ni bebley diman ni kampuddan sindalu tu et mei-dum ida humman ni bebley ni sakup ni nan-ap-apuan David. Huyya mewan hakey ni keangangan tu e impengenapput nan APU DIOS hi David di emin ni tu nekigubatan.

¹⁵ Nan-ap-apu hi David di emin ni helag Israel ey kayyaggud niya limpiyuh hu impahding tudan tuu tu. ¹⁶ Hi Joab e u-ungngan Seruiah hu ap-apun sindalu tu. Hi Jehoshaphat e u-ungngan Ahilud hu kamampaptek idan dokumintuh ni bebley da. ¹⁷ Di Sadok e u-ungngan Ahitub nan hi Ahimelek e u-ungngan Abiathar hu padi da. Hi Seraiah hu sekretarih. ¹⁸ Hi Benaiah e u-ungngan Jehoiada hu ap-apun guwalyan David e patul. Ey yadda u-ungngan David hu opisyal tun kaumbaddang ni hi-gatu.

9

Di David nan hi Mepiboset

¹ Hakey ni aggew ey imbagan David e kantuy
 “Kaw wadadda mategun helag Saul? Hedin

wada, pinhed kun ippaptek et peang-ang ku binabbal kun hi-gatu tep humman hu impakulug kun Jonathan.”² Entanni ey dingngel tu e wada hi Siba e bega-en lan eman nan hi Saul. Impaeyag tu et kantuy “Kaw hi-gam hi Siba?” Hinumang Siba ey kantuy “Em, apu patul, hi-gak hi Siba.”

³ Kan David mewan ni hi-gatuy “Kaw naneng-tun wada mategud pamilyah lan eman nan hi Saul ma-lat peang-ang kun hi-gatu hu binabbal Apu Dios?”

Hinumang Siba e kantuy “Wada hakey ni u-ungngan Jonathan e hi Mepiboset e nepi-day.”

⁴ Kan David ey “Attu hu kad-an tu?” Kan Siba ey “Immen di baley di Makir, e u-ungngan Ammiel di Lo Debar.”

⁵ Et an ali paewit nan David humman ni u-ungngan Jonathan. ⁶ Immali hi Mepiboset, e u-ungngan Jonathan niya inap-apu lan Saul, et manyuung di hinanggan David ni pengippeang-ang tun lispituh tun hi-gatu. Kan David ni hi-gatuy “Kaw hi-gam hi Mepiboset?” Himmumang hi Mepiboset ey kantuy “Em, apu patul, hi-gak hi Mepiboset.”

⁷ Et kan David mewan ni hi-gatuy “Entan tattakut mun hi-gak, Mepiboset. Ippaptek daka niya peang-ang ku binabbal kun hi-gam tep humman insapatah ku lan amam e hi Jonathan. Ibbangngad kun hi-gam ni emin hu puyek lan apum, e hi Saul, niya di deya baley ku pangan-nam.”

⁸ Nanyuung hi Mepiboset nan David et kantuy “Apu patul, kele kabbabbal kan hi-gak ey nak

katteg ngu kamei-ellig etan ni netey di ahhu tep endi silbik?"

⁹ Impaeyag David hi Siba, e bega-en lan eman nan hi Saul, et kantun hi-gatuy "Ibbanggad kun Mepiboset ni emin hu limmun eman lan hi apu tu e hi Saul. ¹⁰ Hi-gam, yadda u-ungngam niyadda bega-en mu ey ngunnuen yudda humman ni puyek tu ma-lat ya bingay tud eppiten yu ey iddawat yuddan pamilyah tu. Hedin hi Mepiboset ey mekihha-ad ni hi-gak di baley ku." (Hi Siba ey hampulut limadda u-ungnga tun laki niya dewampulu bega-en tu.)

¹¹⁻¹³ Hinumang Siba e kantuy "Ippahding kun emin hu immandal mun hi-gak, apu patul." Hi Mepiboset e nepi-day hu dewwan heli tu ey limmaw di Jerusalem et an makiha-ad di baley David e patul niya nekikkikkan ni hi-gatu e heni u-ungnga tu. Wada lakin u-ungngan Mepiboset e hi Mikah ngadan tu. Ey hi Siba et yadda pamilyah tu ey bega-en Mepiboset ida.

10

Ya nengapputan di David ni sindaluddan Hanun di Ammon

¹ Entanni ey netey hi Nahas, e patul di Ammon et maihullul etan u-ungnga tu e hi Hanun ni nampatul. ² Dingngel David humman et kantuy "Mahapul ni peang-ang ku kayyaggud ni nakka pekiggayyum nan Hanun henin impeang-ang nan ametu lan hi-gak eman ni ketaggu tu." Et umitu-dak ni tuu tun mengiddu-ngaw Hanun ma-lat peamta dan hi-gatu e kaumlelemyung dama hi David ni neteyyan ametu e hi Nahas.

Nem yan dintengan dad Ammon et lumaw idad kad-an nan patul e hi Hanun ³ ey kan idan aapud Ammon ey “Apu patul, kaw kammu nem ya nengitu-dakan David idan nunyan tuu tu ey ma-lat peamta da e kaumlelemyung hi David tep netey hi امام? Beken mannuman, tep immaliddan mansi-im eyan bebley tayu ma-lat nelakah daitsun apputen di gubat.”

⁴ Kinulug Hanun humman ni inhel da et padpap tudda etan intu-dak David et kep-uhan da hu pangil ni iming da niya pinututan da balwasi da e impappeg dad sipeda et han dadda palaw. ⁵ Et ida law kaumbaing ni um-anemut di bebley da tep ya humman ni impahding dan hi-gada. Dingngel David humman ni neipahding et umitu-dak ni an menghel ni hi-gadan anin ni manha-ad ida nid Jericho ingganah umtemel hu iming da.

⁶ Entanni ey ninemnem idan iAmmon e impambalin da kumedek hi David ni buhul da. Et tumangdan idan dewampulun libun sindalun iSyria di Bet Rehob niyad Sobah, yadda hampulut dewwan libun sindalud Tob niya etan patul di Maakah niyadda hanlibun sindalu tu. ⁷ Dingngel David mewan hu humman et itu-dak tu hi Joab niyadda emin hu sindalu tu et ida makigubat ni hi-gada. ⁸ Yadda sindalud Ammon ey ida nampustuh di eheb di bebley da. Ey yadda sindalun iSyria, yadda sindalun nalpud Tob niya sindalun Maakah ey ida dama nampustuh di a-allaw ni bebley.

⁹ Inang-ang Joab e gubbaten daddad hinangga da niyad dingkuggan da et pilien tudda kelalla-

ingngan ni sindalu tu et hi-gada inhangga tuddan sindalun iSyria. ¹⁰ Pinili tu hi agitu hi Abishai ni mengippengnguluddan edum ni sindalu da et hi-gada mekihhanggaddan iAmmon. ¹¹ Kan Joab ni hi-gatuy “Hedin ang-angen mu e dakemi kapan-apputaddan iSyria, ali kayun memaddang ni hi-gami. Hanniman daman hi-gak e hedini ang-angen ku e dakeyu kapan-apputaddan iAmmon ey um-ali kamin memaddang ni hi-gayu. ¹² Mahapul ni umtuled itsu e eleg itsu umtakut! Ihhammad tayun mekiggubbat ma-lat iehneng tayu tutu-u tayu niyadda bebley tayun indawat Apu Dios ni hi-gatsu. Idasal tayu e ya pinhed APU DIOS hu meippahding.”

¹³ Immelad Joab niyadda sindalu tun dadda gubbaten hu sindalun iSyria ey ida kamemsik. ¹⁴ Inang-ang idan sindalun iAmmon e ida kamemsik hu sindalun iSyria ey bimmesik ida dama tep simmakut idan Abishai niyadda sindalu tu et humgep idad bebley da. Et mambarangad law di Joab di Jerusalem.

¹⁵ Inang-ang idan iSyria e inapput idan sindalun helag Israel ey neamung ida mewan. ¹⁶ Immayag hi Hadadeser e patul idan edum ni sindalu tun wadad ba-hil ni Wangwang e Euphrates et lumaw idad Helam e impanguluddan Sobak e ap-apun sindalu tu. ¹⁷ Dingngel David e immen idad Helam hu sindalun iSyria et amungen tudda sindalu tun helag Israel et mangwat idad Wangwang e Jordan et lumaw idad Helam di nampustuhan idan sindalun iSyria et ilepu dan manggugubat. ¹⁸ Neapput ida iSyria

et bumsik ida. Pintey di David hu pitun gatut ni nangkalesah ni sindalu da niyadda na-pat ni libun edum dan sindalu niya liniputan da hi Sobak, e ap-apun sindalu, et matey diman di nanggugubatan da. ¹⁹ Yan nenang-angan idan patul idad bebley ni sinekup Hadadeser e neapput ida ey nekidagyum idan David et mambalin idan tutu-u tu. Neipalpun nunman ey ida law kaumtakut hu iSyria ni memaddang idan iAmmon.

11

Di David nan Bathsheba

¹ Nedateng etan tsimpuh ni kapanggugubasiddan papatul e yan nunman hu negibbuhan ni tsimpuh ni ketel ey intu-dak David hi Joab, yadda edum ni aap-apu niyadda sindalu dan an mengubbat mewan idan iAmmon. Ey inapput dadada et sakupen da etan et-eteng ni bebley e Rabbah. Yan nunman ni da nekigubatan ey eleg makilaw hi David e nanha-ad di Jerusalem.

² Hakey ni hambatanganan ey limmaw hi David di ta-pew ni baley tu et man-ang-ang-ang ey wada inuhdungan tun biin kaman-e-meh. Humman ni bii ey kat-agun peteg. ³ Nenu-dak hi David ni an manmahmah hedin hipa humman ni biin kat-agun peteg. Ey neamtaan da e hi Bathsheba e u-ungngan Elam ey ahwan Uriah e Hittite. ⁴ An impaewit David hi Bathsheba et i-li dad baley tu et iulig tu. Yan nunman ey pakegibbuh ni nengipahdingan tu etan ni elaw ni panlinnih tep pakesiked ni kamelpud annel tu. Negibbuh ni nan-ulig ida et umenamut hi

Bathsheba di baley da. ⁵ Entanni ey ginibek Bathsheba e newad-an et itu-dak tu an mengipeantan David.

⁶ Et mantudek hi David nan hi Joab, e apuuddan sindalu tu et kantuy “Itu-dak mulli hi Uriah e Hittite.” Et itu-dak Joab hi Uriah di kad-an David. ⁷ Dimmateng hi Uriah et mahmahan David hedin inna-nun gubat niya hedin melinggep hi Joab niyadda sindalu tu. ⁸ Et hantu ehelan Uriah e kantuy “Anemut ka ni-Uriah et ka man-iyatu.” Immehep hi Uriah di baley di David ey ninemnem David ni umipeilaw di baley Uriah ni iddawat tun hi-gatu et ilaw ni bega-en tu. ⁹ Nem eleg umenamut hi Uriah di baley da et makiugip idan guwalya etan di heggeppan di baley nan David.

¹⁰ Dingngel David e eleg umenamut hi Uriah di baley da et paeyag tu et kantun hi-gatuy “Kele eleg ka umenamut ey nebayyag ni neidawwian mud pamilyah mu?”

¹¹ Hinumang Uriah ey kantuy “Yadda edum kun sindalum ni nalpud Judah niyad Israel ey immen idan kamekiggubbat ey wadan hi-gada etan Kaban Apu Dios, et humman hu, immen hi Joab e ap-apu mi niyadda opisyal tu e nangkamputta. Ey ma-nu ni ngangun hi-gak tep nak um-anemut et mammangngannak niya mengi-innummak ey i-ulig ku ahwak. Issapatah ku e eleg mabalin ni nak ippahding humman!”

¹² Et kan law David ey “Anin tep, di deya itsu et han ka mambanggad ni kabbughan.” Et manha-ad hi Uriah di Jerusalem ni nunman ni aggew. ¹³ Yan newa-waan tu ey inaygan David

ni mekikkan ni hi-gatu et butengen tu. Nem eleg damengu umenamut di baley da et maugip di kuwaltuh idan guwalyan David.

¹⁴ Newa-wan nunman et mantudek hi David nan Joab et paela tun Uriah. ¹⁵ Kan David di tudek tun Joab ey “Pamengulum hi Uriah etan di kad-an ni nemahhig hu laban ey hi-yan yudman ma-lat pateyen idan buhul tayu.” ¹⁶ Et yan an penggepan di Joab etan ni et-eteng ni bebley ey impalaw tu hi Uriah etan di keippahhigan idan kalaban da. ¹⁷ Et entanni tu-wangu ey pintey da hi Uriah e Hittite niyadda edum ni sindalun Joab.

¹⁸ Nenu-dak hi Joab di kad-an David ni an mengippeamtan David ni neipahding di daka panggugubasi. ¹⁹ Sinuttuddun Joab etan intudak tu e kantuy “Hedin e-helen mu emin etan ni patul hu neipahding ni gubat ²⁰ et umbunget e kantuy ‘Kele kayu dedan an neka-ihnup ni nekigubat ni hi-gada? Kaw eleg yu amta e anin ni wadadda etan di luhud et pampennaen dakeyu? ²¹ Kaw eleg yu hannemnem hu neteyyan Abimelek e u-ungngan Gideon? Tam bii nimatey ni hi-gatud Tebes e wada etan di luhud ey intengba tu batun hi-gatu et matey. Kele eleg yu nemnemen humman et kayu dedan neka-ihnup di luhud?’ Hedin e-helen tudda ida huyyan hi-gam, ey kammun hi-gatu ey ‘Anin hi Uriah e sindalum ey netey.’ ”

²² Limmaw etan binegan Joab et ehelen tuddan David humman ni intugun Joab ni e-helen tu. ²³ Kantun David ey “Neukat ida kalaban mi ey na-na-let ida numan nem impahding mi kabaelan mi et pebangngad midda etan di heggeppan

di diman ni bebley ey yadman kumedek hu nampemanaan daddan edum mi et mangkatey ida. ²⁴ Anin ni hi Uriah et pinena da et matey.”

²⁵ Kan David etan ni intu-dak Joab ey “Ehel mun Joab et eleg medismayah tep ya kakulugan tu ey eleg tayu amta hedin hipadda mettey di gubat. Ehel mun hi-gatu et ipahding yun emin hu kabaelan yun mekiggubbat ma-lat apputen yudda buhul tayu.”

²⁶ Dingngel Bathsheba e netey hi Uriah e ahwatu et ibeluan tu. ²⁷ Negibbuh humman ni pitun aggew ni nengibeluan tun ahwa tu et paeyag David di baley da et man-ahwadda et iungnga tu etan u-ungnga da. Nem hi APU DIOS ey eleg tu pinhed humman ni impahding David.

12

Ya nantuttuyuan David

¹ Entanni ey intu-dak APU DIOS hi Nathan, e prophet, ma-lat tu ehelen nan David eya a-abbig. Kantuy “Wadadda etan dewwan tuun nambebley di hakey ni bebley. Kedangyan hu hakey ey nekawwetwet hu hakey. ² Ya etan kedangyan ey dakel hu baketu niya kalneroh tu. ³ Nem ya etan newetwet ey hakey ni ebuh etan gintang tun kalneroh tun animal tu. Impenaptek tud baley tu humman ni kalneroh et makietteng idan u-ungnga tud baley da. Tuka pekikkan humman ni kalneroh ey tuka pekiinum ni innumen tu. Ey hin-addum ni tuka ihakhakli e heni u-ungnga tu. ⁴ Hakey ni aggew ey wada mangili etan ni kedangyan nem eleg tu pinhed

ni keklengen hu animal tun pehidda tun mangili tu et tu alen etan kalneroh etan ni newetwet ni tuu.”

⁵ Bimmunget hi David ni nunman ni impahding etan ni kedangyan ni tuu et kantuy “Issapatah kud ngadan APU DIOS e wadan ingganah e mahapul ni mettey humman ni tuu. ⁶ Ey mahapul ni beyyadan tun epat ni kalneroh humman ni inla tu tep lawah ni peteg humman ni tu impahding.”

⁷ Kan Nathan nan David ey “Hi-gam hu neieli-gan nunman ni kedangyan ni tuu eyad ab-abig ku. Dengel mu eya kan APU DIOS e Dios tayun helag Israel ni meippanggep ni hi-gam: ‘Hi-gam e David hu pinutuk kun mampatul di Israel. Ey inhewang daka eman ni pemetteyan daka-et nan Saul. ⁸ Impebeltan kun hi-gam hu pan-ap-apuan tu niyadda ahwa tu. Et hi-gam hu pinutuk kun mampatul di Israel niyad Judah. Gullat ni kulang ida huyya et indumak. ⁹ Kele eleg mu u-unnuden hu tugun ku et mu impahding hu lawah. Impapetey mu hi Uriah e Hittite et beltanem hu ahwa tu! ¹⁰ Et humman hu, heninnuy hu meippahding di pamilyah mu. Emin idallid manhuluhulul ni helag mu ey wadaddalli mepettey ni hi-gada. ¹¹ Ey issapatah ku e pambalin kulli hakey ni u-unggam ni um-idwat ni kemunnumunnuan ni nemnem mu. Yalli penang-angam ni nunyan meippahding ey i-abulut kun i-ulig alin hakey ni lakin u-unggam ida ahwam etan di panhin-aang-angan idan tuu. ¹² Inligud mu nengiuligam ni ahwan edum ni laki nem yan pengi-ulligan

alin u-ungngam etan idan ahwam ey panhin-aang-angan idallin katuutuud Israel.' ”

¹³ Entanni ey kan David nan Nathan ey “Nathan, nakka ebbuluta e nanliwattak nan APU DIOS.”

Hinumang Nathan et kantuy “Em, nem pinesinsahan Apu Dios hu liwat mu, eleg ka mettey. ¹⁴ Nem ya huyyan impahding mu hu umhulun ni pemihhulan idan buhul APU DIOS ni hi-gatu. Et humman hu mettey etan u-ungngam ni laki.”

¹⁵ Et umenamut hi Nathan. Entanni ey impandegeh APU DIOS etan lakin u-ungngad David nan Bathsheba. ¹⁶ Nampehemhememek hi David di dasal tun Apu Dios ma-lat ekalen tu et anhan hu degeh nunman ni u-ungnga. Ey eleg mammangngan hi David niya kahilehileng ey kaumlaw di kuwaltuh tun mambakbaktad di det-al. ¹⁷ Limmaw ida opisyal tu et da alluken ma-lat uminah et mangan nem eleg tu.

¹⁸ Yan meikkeppitun aggew ey netey etan u-ungnga. Ida kaumtakut hu opisyal tun menghel ni hi-gatun netey etan u-ungnga tep kanday “Nemahhig hu lemyung David ni kapandedgehin u-ungnga tu et nema-ma ngu tep aye netey law. Wada kedi ngu hu lawah ni pehding tun annel tu hedin e-helen tayu e netey etan u-ungnga tu?”

¹⁹ Inang-ang David e ida kamantuttubudda opisyal tu ey immalid nemnem tu e netey etan u-ungnga tu. Et kantun hi-gaday “Kaw netey etan u-ungngak?” Ey kanday “Em, apu patul.”

²⁰ Ey pinhakkeyey imminah hi David et an man-emeh niya nanhagu. Et manhullul ni

balwasi tu et lumaw di baley APU DIOS et daydayawen tu. Nambangngad di baley da ey kamambeggan kennen tu et idaddanan da et mangan. ²¹ Kan idan opisyal tun hi-gatu ey “Kele yan mategu etan gelang ey kaka umlelemyung niya eleg ka mengngan? Nem entanni et netey ey imminah ka et ka mekangngan?”

²² Hinumang David ida e kantuy “Em, nan-tepellak niya nimmanginangihhak eman ni mategu etan u-ungngak tep kangku ngu nem hehmeken tuwak nan APU DIOS et eleg mettey.

²³ Nem ay netey, et kele nak pay mantetpel? Kaw dammutun pebangngad ku biyag tu? Umlawwak alin edum ni aggew di kad-an tu, nem eleg mabalin ni mambangngad ni hi-gak.”

²⁴ Ina-alluk David hi Bathsheba, e ahwa tu. Entanni ey in-ulig tu mewan hi Bathsheba et mambutsug et man-ungnga ey laki et ingadnan dan hi Solomon. Ey nakappinshed APU DIOS humman ni u-ungnga. ²⁵ Et humman hu intu-dak tu hi Nathan e prophet et tu ehelen nan David e ngeddanan tu humman ni gelang ni Jedidiah e ya keibbellinan tu ey “Nakappinshed APU DIOS humman ni gelang.”

²⁶ Hedin hi Joab niyadda sindalun David, man nanengtun ida kamekiggubbat di Rabbah e et-eng ni bebley di Ammon, et sakupen da pangil.

²⁷ Nenu-dak hi Joab ni mengippeamtan David meippanggep etan ni gubat. Huyya inhel tun da e-helen nan David: “Ginubat ku Rabbah niya kinahwa min binahbah hu daka pan-ehhulin danum. ²⁸ Et ya law pehding mu ey amung mudda etan edum ni sindalum et umli kayun

menggep ni nunyan bebley ma-lat hi-gam hu melhel ni mengapput, beken ni hi-gak.”

²⁹ Et amungen David ida edum ni sindalu tu et da gubaten ida tuud Rabbah et hegepen da et sakupen da. ³⁰ Wadadman etan dios ni kadeyyawaddan iAmmon e hi Molek ngadan tun napngetan ni balituk ni umlaw di telumpulut epat ni kiloh hu bel-at tu. Ingkal David ida nenginan batun neial-alkus diman ni penget et iha-ad tud penget tu. Ey dakel pay hu illad David ni nangkebalol diman. ³¹ Sinekup di David humman ni bebley et piliten tudda bimmebley ni manggunnu e ussalen da gelgel, ya gabyon niya wahay. Ey pinilit tuddan mengapyan henin bricks. Hanniman dama impahding tuddan edum ni nambebley di Ammon. Negibbuh ni neipahding ida huyya et mambangngad hi David niyadda sindalu tud Jerusalem.

13

Ya lawah ni impahding Amnon nan agi tun bii, e hi Tamar

¹ Wada etan udidyan Absalom ni biin u-ungngan David e hi Tamar e kat-agun peteg. Et hi Amnon e agi tun u-ungngan David di hakey ni bii, ey pinhed tun i-ulig. ² Nemahhig hu neminhed Amnon nan Tamar et kaumlelemyung ey lektattuy nandegéh. Endi inna-nu tun mekihummangan ni hi-gatun deddewwadda tep wadan ingganah hu kadwatu.

³ Nem wada etan netalam ni gayyum Amnon e hi Jonadab e agin Amnon tep u-ungngan

Simeah e agin ametu e hi David. ⁴ Hakey ni aggew ey kan Jonadab nan Amnon ey “Kele hipa kakemunnumunnuin nemnem mu? Kele u-ungnga dakan patul ey hannitan ka e heni mu inlu-lu neitu-wan mu?”

Himmumang hi Amnon ey kantuy “Nemahhig hu impeminhed kun Tamar e agin Absalom.”

⁵ Kan Jonadab nan Amnon ey “Heninnuy pehding mu: Hindeddeggehim. Et hedin umali hi amam ni menang-ang ni hi-gam, ey ehel mun hi-gatu e pinhed mun ittu-dak tu hi Tamar e agim ^{*} ni mengiddaddan ni kennen mudya. Niya ehel mu e umyaggud ka hedin hi-gatu mengippengngan ni hi-gam.”

⁶ Inu-unnud Amnon humman et umli tuwangu hi ametu hi David, e patul, ni menang-ang ni hi-gatu et ibega tu e pinhed tun ittu-dak tu anhan hi Tamar ma-lat umidaddan etan ni pinhed tun kennen niya hi-gatu mengippengngan ni hi-gatu. ⁷ Simbal David et menu-dak ni an menghel nan Tamar et lumaw di baley nan Amnon et tu idaddanan ni kennen tu.

⁸ Et lumaw hi Tamar di baley agi tu hi Amnon ey immen e kamambakbaktad. Immalan alinah et kapyaan tun sinapay. ⁹ Nelutu etan kennen et iha-ad tud duyu, nem eleg mengngan hi Amnon. Kan Amnon idan bega-en tu ey “Mahapul ni um-ehep kayun emin.” ¹⁰ Immehep idan emin etan bega-en et kantun Tamar ey “I-lim di deya kennen ku et pangan muwak.” Et ilaw Tamar hu

* **13:5** 13:5 Hin-appil inedan Amnon tep hi Tamar ey u-ungngan David di hakey ni bii.

kennen Amnon. ¹¹ Ey pinden Amnon et kantun hi-gatuy “Man-ullig ita.”

¹² Nem kan Tamar ey “Entan tuwak anhan pilit ni mengippahding ni lawah! Beken ni lebbeng tun an ippahding hu hanneya eyad bebley tayud Israel. ¹³ Hedin ippahding mu huttan ni hi-gak, ettu lawwak ma-lat eggak meibabbaing! Niya kaw eleg ka meibabbaing damadya e bebley tayud Israel? Heballi pakihummangan kan ameta. Amtak et i-abulut tun i-ahwa muwak!”

¹⁴ Nem eleg ni hekey hengngudan Amnon humman ni kapan-e-helan Tamar et piliten tu kumedek ni in-ulig tep na-na-let. ¹⁵ Nem entanni impahding tu pinhed tu ey anggebe-hel Amnon hi Tamar ni peteg nem ya impeminhed tun hi-gatu. Et kantun hi-gatuy “Ehep ka, a-allaw ka eyad baley ku!”

¹⁶ Nem kan Tamar ey “Eggu! Hedin pe-hep muwak, man e-etteng anhan law ni pambehhum lam nem yan eya lawah ni mu impahding ni hi-gak!” Nem eleg mewan hengngudan Amnon humman ni kapan-e-helan Tamar.

¹⁷ Immayag hi Amnon ni bega-en tu et kantuy “Pa-hep mu eya bii et ilekbim hu habyen.” ¹⁸ Et pa-hep etan ni bega-en hi Tamar et ilekbi tu habyen. Ya balwasin Tamar ni nunman ey andukkey niya andukkey ngamay tu tep humman hu balwasiddan u-ungngan patul ni biin eleg ni mengahwa.

¹⁹ Nambi-kin Tamar hu balwasi tu niya dinepulan hu ulu tun pengippeang-ang tun baing tun neipahding ni hi-gatu et tuka u-upupa hu angah tu niya kamantete-ul ey immelad baley

da. ²⁰ Inang-ang agi tu e hi Absalom et kantuy “Kaw wada lawah ni impahding Amnon ni hi-gam? Pekedhel mu nemnem mu! Inna-nu, agim metlaing hi Amnon. Entan e-ehhel tun edum ni tuu huttan ni neipahding.” Neipalpun nunman ey kaumlelemyung ni ingganah hi Tamar ey nanhahha-ad di baley agitu hi Absalom.

²¹ Dingngel David humman ni lawah ni impahding Amnon nan agi tu hi Tamar ey nemah-hig hu bunget tu. ²² Ey anggebe-hel law Absalom ni peteg hi Amnon tep ya humman ni impahding tun Tamar e agi tu et eleg tun hekey law ungbala.

Ya nengipepateyan Absalom nan hi Amnon

²³ Nelabah hu dewwan toon ey nedatngan hu pemu-litan Absalom ni dutdut idan kalneroh tud Baal Hasor e neihnup di Epraim. Inaygan tudda agi tun u-ungngan ametun mekillaw diman. ²⁴ Limmaw daman an mengayyag nan ametu e hi David e kantuy “Yan nunya pemu-litan kun dutdut idan kalneroh ku, eyyagan daka niyadda opisyal mu et umli kayun mekihhemmul.”

²⁵ Nem kan ametu ey “Anin ni ebuh kayu. Beken ni lebbeng tun kami um-alin emin tep meliggatan ka kumedek tep hi-gami.” Kapepillit Absalom nem eleg abuluten ametu.

²⁶ Et kan law Absalom ey “Anin ew, hedin eleg kayu um-ali, nem iebulut mu ew ngu hi Amnon et makilaw ni hi-gami.”

Kan ametu hi David ey “Kele pakkaw ni mu ikkuyug hi Amnon?” ²⁷ Nem kapepippilit

Absalom et lektattuy inebulut ametun pekillaw hi Amnon anin idan edum ni u-ungnga tu.

²⁸ Impamengulu dedan Absalom ni inhel idan tuu tu e kantuy “Heninnuy hu pehding tayu. Hedin nebuteng hi Amnon et insinyas ku e petteyen yu ey u-unnud yu. Entan takut yu, hi-gak hu ngenamung. Et humman hu tuled kayu, entan pandinwa yu.” ²⁹ Inu-unnud idan tuun Absalom et pateyen da hi Amnon. Hedin yadda etan edum ni u-ungngan David ey nampantakkay idad kebayyu da et mamsik idan takut da.

³⁰ Wadaddad dalan e eleg ida ni dumteng ey wada nengipeamtan David e kanday “Pintey Absalom idan emin hu u-ungngam et endin hekey hu natdaan.” ³¹ Dingngel David humman ey nambi-ki tu balwasi tu et manlukbub di puyek tep ya degeh ni nemnem tu. Anin idan opisyal tu et bini-ki da dama balwasi da. ³² Nem kan Jonadab, e u-ungngan Simeah e agin David ey “Apu patul, eleg ida kaya matey emin u-ungngam, ebuh hi Amnon ni netey. Implanuh dedan nan Absalom humman neipalpun nemilitan Amnon ni in-ulig hi Tamar e agi tu. ³³ Et humman hu entan tu kulug etan indaddatteng dan hi-gam e kanday netey idan emin u-ungngam tep ebuh kaya hi Amnon ni netey.”

³⁴ Hedin hi Absalom, man bimmesik et atukaw.

Ya etan guwalyad eheb di Jerusalem ey inang-ang tudda dakel ni tuun kamandayyu etan di keltad di appit ni Horonaim et tu ehelen nan David e patul humman ni inang-ang tu. ³⁵ Kan

Jonadab nan David ey “U-ungngam ida humman ni iyyalli. Makulug etan inhel kun nuntan ni hi-gam.” ³⁶ Dimmateng ida ey ida kamannengngih, ey anin hi David niyadda opisyal tu et ida dama kamannengngih.

³⁷⁻³⁸ Hedin hi Absalom, man bimmesik di kad-an Talmai e patul di Geshur ey u-ungngan Amihhud. Nekihahha-ad di diman ni tellun toon. Ey hi ametu e hi David ey immen di Jerusalem e kaumlelemyung ni kewa-wa tep ya neteyyan ni u-ungnga tu hi Amnon. ³⁹ Entanni ey eleg law umlelemyung hi David nem tuka nenemnema hi Absalom.

14

Ya nambangngadan Absalom di Jerusalem

¹ Hi Joab e u-ungngan Seruiah ey amta tu e kanenemneman David hi Absalom. ² Et paeyag tu etan nenemneman ni biid Tekoa. Dimmateng humman ni bii et tuttudduan Joab e kantuy “Pambalwasi kan balwasin nebalu ey peang-ang mu e kaka umlelemyung ma-lat heni makulug ni nebalu ka. Ey entan tu hagu bewek mu ma-lat peang-ang mu e heni ka nebayag ni nebalu. ³ Et lumaw kad kad-an David et mu ehelen eya ituttudduk ni e-helen mun hi-gatu.” Et ehelen Joab hu an e-helen nunman ni bii nan David.

⁴ Limmaw humman biid kad-an David et manyuung ni pengippeang-ang tun lispituh tun hi-gatu. Et kantuy “Apu patul, immali-ak ni mampebaddang anhan ni hi-gam.”

⁵ Kan David ey “Kele hipa kakemunnumunnuin nemnem mu?”

Kan etan ni bii ey “Netey hu ahwak, apu patul. ⁶ Ey wada dewwan u-ungngak. Nem hakey ni aggew ey nambakal idad payew nem endi memelkan hi-gada et matey hakey. ⁷ Et yan nunya, apu patul, ey emin ida agi mi ey daka pepillit ni i-abulut ku etan hakey ni u-ungngak et pateyen da tep ya nemateyan tun agi tu. Nem eggak pinhed, tep hedin humman pehding da, endilli law hu u-ungngak. Endien da namnamah ku niya endi memeltan ni ngadan ni ahwak.”

⁸ Kan David e patul ey “Anemut ka et hi-gak hu ngenamung. Ang-angen ku et endi meippahding ni hi-gam ni lawah.”

⁹ Kan etan ni bii ey “Apu patul, anin ew katteg ni hi-gak niya u-ungngak hu mebehhulan ni hipan meippahding et beken ni hi-gam niya pamilyah mu.”

¹⁰ Hinumang David e kantuy “Hedin wada menattakut ni hi-gam, peamtam ni hi-gak. Panna-ud kun hi-gam e eleg ali law ippidwan nunman ni tuun ippahding humman ni hi-gam.”

¹¹ Kan pay etan ni bii ey “Ettu anhan et idasal mun APU DIOS e Dios mu ma-lat eleg tu iebulut ni pehding idan agik hu e-etteng ni bahul ni pemetteyan dan u-ungngak.”

Immehel hi David et kantuy “Issapatah kud ngadan APU DIOS, e wadan ingganah e endi kaya hu lawah ni an meippahding ni u-ungngam.”

¹² Ey kan pay etan ni bii ey “Apu patul, anusi muwak anhan tep wada pay hakey ni e-helen ku.”

Kan David ey “Em, hipa pay hu e-helem?”

¹³ Ey kan etan ni bii ey “Apu patul, gapuh ni et-eteng ni hemek mun hi-gak ey kammuy baddangan muwak. Ettu et hanniman dama pehding muddan edum mun tuun APU DIOS ey? Nengapya kan bahul mu tep kele hedin ya u-ungngam mismu man eleg mu hehmeka et paenamut mu? ¹⁴ Ya kapanbubuhuliddan tuu ey eleg mannananeng, beken ni henin katey. Ey beken ni henin danum e hedin neikuyag man eleg law mabalin ni ekkupen. Nem yadda tuun nambubuhhulan ey mabalin mewan ni mandadagyum ida. Anin hi Apu Dios et beken ni neala ni pinappeg tu biyag ni nambahul ni tuu. Nem wada pehding tu et humman ni tuun neappil ey mabalin ni mambangngad ni hi-gatu. Et humman hu, ettu anhan apu patul, et paenamut mu etan u-ungngam ni neipelaw di edawwin bebley ey? ¹⁵ Mukun immali-ak e apu patul ni mekihummangan ni hi-gam ey da-ak katennattakutaddan tutu-u ey nakka nam-namahan ippahding mu ibbagak. ¹⁶ Ninemnem ku e dedngelen mu anhan eya ibbagak et ihwang mu anhan etan u-ungngak et eleg da pateyen ma-lat eleg ma-kal hu ngadan mi eyad bebley ni indawat Apu Dios ni hi-gatsun tuu tu. ¹⁷ Et-eteng ni dinel kun ihhehwang dakemi tep impakulug mu e apu patul ey heni ka anghel Apu Dios e amtam hu kayyaggud niya lawah. Baddangan daka anhan kayan AP-APU e Dios mun ingganah.”

¹⁸ Kan David etan ni bii ey “Wada ibbagak ni hi-gam nem mahapul ni ya makulug hu e-helem.” Kan etan ni bii ey “Em, apu patul.”

¹⁹ Kan David ey “Kaw hi Joab nengitu-dak ni

hi-gam?”

Ey kan etan ni bii ey “Apu patul, em tu-wa. Eleg mabalin ni nak ihhaut. Hi-gatu nengitu-dak ni hi-gak niya hi-gatu nanghel eyaddan inhel kun hi-gam. ²⁰ Nem mukun huyya ninemnem tun pehding ey ma-lat wada inna-nu tun meiyayyag-gud hu hipaddan lawah ni neipahding. Hi-gam mismu ey inamtam emin hu kamekapkapy e heni ka nisi anghel Apu Dios.”

²¹ Et paeyag David hi Joab et kantun hi-gatuy “Ebbuluten ku hu inhel mun ippahding ku. Lakkay et mulli awiten hi Absalom.”

²² Nanyuung hi Joab ni panlispituh tun David et kantun hi-gatuy “Bendisyonan dakan Apu Dios, apu patul. Amtak law e kaka um-amleng ni hi-gak tep inebulut mu hu inhel kun ippahding mu.”

²³ Et lumaw hi Joab di Geshur et tulli awiten hi Absalom et umenamut idad Jerusalem. ²⁴ Nem in-olden David e patul e eleg mabalin ni manhad hi Absalom di baley tu. Kantuy “Eggak pinhed ni ang-angen hi Absalom.” Et meappil hi Absalom niya eleg mampeang-ang nan ametu.

²⁵ Hi Absalom ey hi-gatu hu kekakkayyaggudan ni kaleki tud emin ni lakid Israel. Ey kakkayyaggud hu impenga-annel tu meippalpud dapan tu ingganah di ulu tu. ²⁶ Ya bewek tu ey mahdel niya sinnoon hu tuka pampepu-lisi, ey hangkilo et gedwa hu bel-at tu. ²⁷ Tellun laki u-unggan Absalom et ya hakey ni biin kat-agun peteg e hi Tamar hu ngadan tu.

²⁸ Dewwan toon law hu nelabah ni nanhadan Absalom di Jerusalem nem eleg tun hekey

ang-angen hi ametu. ²⁹ Entanni ey impaeyag Absalom hi Joab ma-lat itu-dak tun an meki-hummangan nan ametu nem eleg lumaw hi Joab. ³⁰ Lektattuy kan Absalom idan bega-en tuy “Lakkayyuy et yu legaben ida intanem tu etan di puyek tud neitakdul di puyek ku.” Et lumaw ida et legaben da intanem Joab.

³¹ Entanni ey immali hi Joab di baley Absalom et kantuy “Kele mu impalgab hu intanem ku?”

³² Hinumang Absalom e kantuy “Em, tep nenu-dakkak ni nampidwan an mengeyyag ni hi-gam nem eleg ka umli. Pinhed ku-et ni umlaw kad kad-an ama et mu ibegan hi-gatu hedin hipa gaputun yuwak ali inewit di Geshur et i-li yuwak di deya ey ay eleg damengu pinhed aman ang-angen tuwak. Heballi ew ngu eleg da-ak i-lidya et nanha-addak diman. Pinhed kun ang-angen, et hedin nambahullak, anin ni pepettey tuwak ni hi-gatu.”

³³ Limmaw hi Joab di kad-an David e patul et tu ehlen hu inhel Absalom ey impaeyag law nan David hi Absalom. Limmaw hi Absalom et manyuung et akwalen nan ametu.

15

Ya nemiliwan nan Absalom ni kapan-ap-apuin ametu

¹ Entannit nangnanglaw hu tsimpuh ey im-mala hi Absalom ni kebayyu tu niya kalesah tu, niya wada neliman tuun tuka ikukkuyyug.

² Kaumhaleman hi Absalom etan di heggeppan ni bebley e Jerusalem et kaman-eh-ehneng di gilig ni keltad. Et hedin wada immalin tuun wada

tu iddiklamuh nan David e patul ey kaeyyagin Absalom ni imbagetu hedini attu nambebleyan etan ni tuu, ni inhel etan ni tuu nambebleyan tu. ³ Ey hedini kan Absalom etan ni tuu ey “Wada kelebengan eyad kasuh mu, nem ay endi pinutuk ni patul ni mengippenuh ni kasuh. ⁴ Ma-nu-et hedini wada kelebengan kun mengippenuh ni kasuh ma-lat hedini wada immalin mandiklamuh ey hi-gak hu mengippenuh et idwat ku kelebengan tu.” ⁵ Ey hedini manyu-ung ida tuun hi-gatu man tudda kumedek ka an akwala numan. ⁶ Humman hu tuka pehpehding hedini wadadda edum tun helag Israel ni kaumalin menang-ang ni patul ma-lat ipenuh tu kasuh tu. Et gapun nunman ey kamangkewedda impeminhed idan tuu nan Absalom.

⁷ Nelabah hu epat ni toon ey kan Absalom nan ametu e hi David ey “Iebulut mu anhan et lumawwak di Hebron ma-lat nak ipahding hu insapatah kun APU DIOS ni pehding kudman. ⁸ Yan eman ni wada-ak di Geshur di Syria ey insapatah kun hi-gatu e hedini ibbanggad tuwak di deya Jerusalem ey nak deyyawen di Hebron.”

⁹ Inebulut ametu et kantuy “Anin lakkay.” Et lumaw hi Absalom di Hebron.

¹⁰ Nem ya kumedek impahding Absalom ey nenu-dak ni an mengheli idan emin ni helag Israel e kanday: “Hedini wada dedngelen yun tangguyup ey itkuk yu hu: ‘Hi Absalom hu patul di Hebron.’ ” ¹¹ Ineyagan tu dewanggatut ni edum tun helag Israel di Jerusalem ni meikkuyyug nem eleg da amta planuh tu. ¹² Yan nunman ni kapan-ippahding Absalom hu pan-appitan tun

Apu Dios ey impaeyag tu hi Ahithopel e iGiloh e hi-gatu hakey idan opisyal ametu e hi David. Ey yan nunman ey ida kamangedaddakkel hu tuun meikkuyyug ni hi-gatu.

¹³ Entanni wada hu an nandaddatteng nan David e kantuy “Emin ida tuud kebebbley di Israel ey hi Absalom law hu patul da.”

¹⁴ Kan David idan emin ni opisyal tu ey “Mahapul ni pepu-ut tayu et bumsik itsu ma-lat eleg daitsu ha-kupan nan Absalom et meihwang itsu, anin idan eyan tutu-ud Jerusalem.”

¹⁵ Ey kan idan opisyal David ey “U-unnuden mi hu hipan pinhed mu.” ¹⁶ Et bumsik di David, yadda pamilyah tu niyadda opisyal tu. Nem yadda etan hampulun imbilang tun ahwa tu ey eleg ida makilaw ma-lat ipaptek da baley tu. ¹⁷ Ida kamennetteng di David di gilig etan ni bebley ey in-ehngeng da ¹⁸ et pamengulu tudda guwalya tu niyadda etan enem ni gatut ni sindalun neikuyug ni hi-gatun nalpuwan dad Gath.

¹⁹ Entanni ey kan David nan Ittay, e apapuddan sindalu tun nalpud Gath ey “Kele ka mekikillaw ni hi-gami? Hedin hi-gam man nekibebley kan ebuh ni hi-gami, et humman hu, heballi ew hu pambangngad ka ma-lat mansilbi kan Absalom e neihullul ni patul. ²⁰ Beken ni maeyapaw hu nekibebleyan mun hi-gami, ey eggak pinhed ni mekikillaw kan hi-gak et ka makililigat ni hi-gak, nema-ma tep eggak ni pay amta hedin attu lawwak. Ipengulum ida tuum et mambangngad kayu ew. Hi APU DIOS hu nanengtun mengippaptek kayan hi-gayu.”

²¹ Nem hinumang Ittay e kantuy “Apu patul, isapatah kud ngadan APU DIOS, e wadan ingganah e anin ni attu lawwam et mekillawwak, anin ni humman umhulun ni ketteyyan ku.”

²² Et kan law David ey “Kayyaggud hedin hannitan, itsuy tep.” Et makilaw hi Ittay niyadda etan sindalu tu, anin idan familyah da. ²³ Yan nunman ni kamenglaw di David ey kanengih ida tuu. Inagwat David niyadda tuu tu etan kulukul ni Kidron et mampalaw idad eleg mebebleyi.

²⁴ Di Sadok nan Abiathar niyadda etan edum dan padi hu nengiattang etan ni Kaban Apu Dios. Inha-ad da nid gilig ni keltad ingganah ni imma-allaw ida emin hu tuun David etan di bebley.

²⁵ Kan David nan Sadok ey “Heballi ibbanggad yu eya Kaban di bebley. Hedin nanengtun kaumamleng hi APU DIOS ni hi-gak ey ibbanggad tuwak ali et ang-angen ku eya Kaban niya etan Tabernacle e baley tu. ²⁶ Nem hedin eleg umamleng ni hi-gak, ngenamung tun pinhed tun pehding ni hi-gak.”

²⁷ Entanni ey kan David nan Sadok ey “Henin-nuy hu planuh ku, pambanggad kayun Abiathar di bebley, nem ang-ang mu et endi mu ippahding ni hipan umhulun ni guluh. Ikuyug mu hi Ahimaas e u-ungngam ni hi Jonathan e u-ungngan Abiathar. ²⁸ Manheged kami etan di kapan-agwasid wangwang di eleg mebebleyi matal hegeden ku hipan pinhed mun peamtan hi-gak.” ²⁹ Et mambanggad di Sadok nan Abiathar di Jerusalem et manha-ad idadman e intabin da etan Kaban Apu Dios.

³⁰ Intuluy di David niyadda edum tun nanglaw e nampatyed idad Duntug e Olibah e ida kamenglaw ey kamannengngih. Nanhukyung niya eleg mampatut ni pengippeang-ang tu e kaumlelemyung. Anin ida edum tun neikuyug ni hi-gatu et nanhukyung ida niya ida dama kamannengngih. ³¹ Dingngel David e nei-dum hi Ahithopel nan hi Absalom ey kantud dasal tuy “APU DIOS, pambalin mu anhan ni endi silbin ittugun Ahithopel.”

³² Dimmateng di David etan di tuktuk ni duntug ni wada kapan-appisi ey dinammun Hushai e Arkite e nebi-ki balwasi tu ey nedep-ulan hu ulu tu. ³³ Kan David ni hi-gatuy “Hedin mekillaw kan hi-gak man endi damengu hu ibbaddang mun hi-gak. ³⁴ Nem wada ibbaddang mun hi-gak hedin mambangngad kad Jerusalem et kammun Absalom ey ‘Mansilbi-ak ni hi-gam, apu patul, heni lan nansilbiak nan amam.’ Et ya pehding mu ey entan tu iunnud di hipan ittugun Ahithopel. ³⁵ Yaggud immen idadman di Sadok nan Abiathar ni memaddang ni hi-gam. Ey ya pehding mu ey ehel mun hi-gadan emin hu dedngelen mud baley ni patul. ³⁶ Ey wadadda damadman di Ahimaas e u-ungngan Sadok nan Jonathan e u-ungngan Abiathar. Hi-gada hu itudak mun mengippeamtan hi-gak ni hipan mu idaddatteng.” ³⁷ Inu-unnud Hushai humman ni inhel David et mambangngad di Jerusalem ey yan nunman dama kapenettengid Absalom niyadda tuu tu.

16

Ya nemaddangan Siba nan David

¹ Yan ima-allaw di David e linabhan da etan tuktuk ni duntug ey dinammu da etan bega-en Mepiboset e hi Siba. Wadadda kebayyun impangkalga tun dewanggatut ni sinapay, ya hanggatut ni napkel ni raisin, ya hanggatut ni napkel ni figs niya meinum. ² Kan David ni hi-gatuy “Nem kele mudda in-ali huttan, hipa pengippahdingan muddan nuntan?”

Hinumang Siba ey kantuy “In-alik eyadda kebayyun pantakkayan ni pamilyah mu. Ey yadda eya kennen niya meinum, ey kennen yu niya innumen yuddan tuum hedin meettu kayu eyad eleg mebebleyi.”

³ Kan pay David nan Siba ey “Attu hi Mepiboset, e inap-apun Saul e kan bega-en lan hi-gam ey?” Kan Siba ey “Immen di Jerusalem tep ya wadad nemnem tu ey mambanggad ni hi-gatu hu nan-ap-apuan lan eman nan hi Saul e apu tu.”

⁴ Kan David ey “Hedin makulug huttan, idawat ku tep ni hi-gam emin hu puyek nan Mepiboset.”

Kan Siba ey “Apu patul, et-eteng hu selamat kun hi-gam. Mansilbi-ak ni hi-gam et ippahding ku hu mengippeamleng ni hi-gam.”

Ya nengahingan Simei nan David

⁵ Tagan di David elaw et dumteng idad Bahurim ey wada etan hi Simei e u-ungngan Gera e wada neiegian tu lan eman nan hi Saul. Dinammu tud David et tagan tu ehel ni lawah ni hi-gatu. ⁶ Nangkepil tun batu hi David niyadda

opisyal tu, anin ni wadadda guwalyan David. ⁷ Kan Simeï ey “Pampenga-allaw ka e David tep mapetey ka niya lawah kan tuu! ⁸ Imbaleh law APU DIOS ni hi-gam hu nemiliwan mun nan-ap-apuan Saul niya nemateyan mun hi-gatu niyadda pamilyah tu. Et deh law e impebeltan tun u-ungngam e hi Absalom hu muka pan-ap-apui. Huttan hu lebbeng tun kastigum.”

⁹ Immehel hi Abishai e u-ungngan Seruiah et kantuy “Apu patul, kele hanniman hu kapan-e-ehhel eman ni tuun heni ahhun endi silbitu. Imay et nak kedi putulen hu ulu tu et ang-angen ku numan hedìn man-e-ehhel pay!”

¹⁰ Nem immehel hi David et kantun Abishai et hi agi tu hi Joab ey “Bekken ni henin nuntan hu pehding. Tep hedìn humman hu in-abulut APU DIOS e ihhapitan da-ak ni lawah, kaw hipak ni mengibbeggan hi-gatu hedìn hipa gaputun tu penghelan nunman.” ¹¹ Ey kantu damad Abishai et yadda emin ni opisyal tu ey “Ya etan u-ungngak mismuh ey ihik da-ak ni petteyen, et kaw kayu kametnga e huyyan tuu e helag Benjamin ey hanniman ehel tun hi-gak? Diman, tep hi APU DIOS na-mu nengiabulut ni hanniman pehding tun hi-gak. ¹² Ilah tu et anhan ey pambalin APU DIOS ni bendisyon tun hi-gak eyadda lawah ni ehel tun hi-gak.” ¹³ Kamenglaw lad David ey kameiunnuunnud hi Simeï ey tagan tu ehel ni lawah nan David ey tuka pankepilan batu niya kumpulmih ni lugit. ¹⁴ Dimmateng di David di Jordan ey nea-atudda et man-iiyyatuddadman.

¹⁵ Hedìn hi Absalom niyadda tuu tu ey dimmateng idad Jerusalem e neikuyug ni hi-gatu hi

Ahithopel. ¹⁶ An dinammun Hushai e Arkite e nehammad ni gayyum David et kantun hi-gatuy “Mannenneng kan mampatul!”

¹⁷ Kan Absalom ni hi-gatuy “Kaw hannitan hu pengippeang-ang mun impeminhed mun gayyum mu e hi David? Gullat nekilaw kan hi-gatu!”

¹⁸ Hinumang Hushai et kantuy “Eggak maki-law ni hi-gatu tep ya pansilbian ku ey ya etan pinutuk APU DIOS niya pinutuk idan helag Israel ni mampatul. ¹⁹ Hakey pay ey nansilbi-ak lan eman ni nampatulan tu, et humman hu mansilbi-ak dama law ni hi-gam.”

²⁰ Entanni ey kan Absalom nan Ahithopel ey “Deh e wada itsu law di deya, hipa hu muka nemnemneman kayyaggud ni pehding ku?”

²¹ Kan Ahithopel ni hi-gatu ey “Mudda iulig etan ida biin imbilang amam ni ahwatun hini-yan tu eyad baley tu et pangiang-angan idan emin ni helag Israel e imbilang dakan buhul tu ma-lat madinel idan mei-dum ni hi-gam.” ²² Inebulut Absalom humman ni intugun Ahithopel et mampekapyan hukyawwid ta-pew ni atep etan ni baley ametu et peang-ang-ang tuddan katuutuud Israel hu nengi-uligan tuddan nunman ni bibi-i.

²³ Kapekatbalan Absalom hu kaittugun Ahithopel e heni makulug ni nalpun Apu Dios. Hanniman la daman ametu hi David e tu dama katetebbala kaittugun Ahithopel.

17

Ya nenaulan Hushai nan hi Absalom

¹ Entanni ey kan mewan Ahithopel nan Absalom ey “Ettu et pumili-ak ni hampulut dewwan libun sindalu et unuden middan nunyan hileng di amam ey? ² Mi gubbaten idan nunyan neka-atudda niya nekaddismayah et nanna-ud ni um-ehyak ida tuu tu tep ya takut da. Hi-gatun ebuh hu petteyen ku, ³ nem yadda tuu tu ey ibbanggad kuddan hi-gam.” ⁴ Huyyan ninem-nem Ahithopel ni pehding tu ey kaebbulutad Absalom niyadda etan kamengipappanggulun helag Israel.

⁵ Nem entanni ey kan Absalom ey “Yu ayagi hi Hushai ma-lat dengelen tayu hedini hipa dama ittugun tu.” ⁶ Immali hi Hushai et kan Absalom ni hi-gatuy “Heninnuy hu kan Ahithopel ni pehding, nem hipa dedan dama muka pannemnem? U-unnuden tayu winu eleg? Hedini eleg, ehel mu hedini hipa pehding tayu?”

⁷ Immechel hi Hushai ey kantuy “Huttan ni intugun Ahithopel ey beken ni kayyaggud ni tayu u-unnuden ni nunya. ⁸ Inamtam e hi amam niyadda sindalu tu ey nelaing idan mekiggubbat, niya angetakkut ida e henidda etan ni bear ni imbesik da impah tu. Hakey pay ey in-ammaan tun mekiggubbat niya eleg meie-eddum idan sindalu tu hedini hileng. ⁹ Ey amtak et immen e inhammad tun nantalu law di leyang winu yad edum ni tuka pantellui. Hedini kantu et gubbaten amam ida sindalum ey anin hipa humman ni mengngel et panna-ud dan meapput ida sindalum. ¹⁰ Et humman hu anin idan etan ni ketultuledan ni sindalum et umtakut ide law tep emin tuud Israel ey amta da e nelaing hi amam

ni mekiggubbat niya netuled ni peteg ida tuu tu. ¹¹ Et humman hu ya ittugun ku ey heballi amung mudda emin tuudya Israel meippalpu Dan ingganah di Beersheba, ma-lat daddakkel ida tuum ni mekiggubbat e henin kadinakkel ni pantal di gilig ni baybay e eleg mebillang. Ey kayyaggud hedin hi-gam kumaddan hu mengip-pengngulun hi-gadan mengunnud nan amam. ¹² Tayu gubbaten hi amam anin ni attu kad-an tu, et pateyen tayuddan emin et endi metdaan. ¹³ Anin ni kantu et an meihhikkug hi amam hi David di hakey ni bebley, ey emin itsun tuudya Israel ey tayu bahbahen hu luhud nunman ni bebley.”

¹⁴ Kan Absalom niyadda tuud Israel “Kayyaggud humman ni intugun Hushai nem ya intugun Ahithopel.” Humman hu ninemnem da tep eleg pinhed APU DIOS ni meu-unnud etan neiptek ni intugun Ahithopel ma-lat kebahbahan nan Absalom, ey humman et hu kayyaggud ni planuh.

¹⁵ Limmaw hi Hushai et tu ehelen ida etan ni dewwan padi e di Sadok nan Abiathar hu intugun tun Absalom niyadda tuud Israel et ya intugun daman Ahithopel. ¹⁶ Inhel tu pay ni hi-gada e pepu-ut dan umlaw ma-lat da ehelen nan David hu meippanggep ni nunman et eleg ida mandeyan nunman ni hileng di diman di kapan-agwasid Wangwang e Jordan. Mahapul ni man-agwat ida et mampalaw ida etan di eleg mebebleyi tep hedin eleg ida umlaw man mettey idan emin, anin idan tuu tu.

¹⁷ Hi Jonathan et hi Ahimaas ey nanhahhad idad En Rogel di a-allaw ni Jerusalem tep

eleg da pinhed ni wada menang-ang ni hi-gadad Jerusalem. Ya impahding da ey daka beggaa etan biin bega-en ni menghel ni hi-gadan kamekapkapyya ey han da dama an inhel nan David. ¹⁸ Nem entanni ey wada etan kamenikken ni lakin nenang-ang ni hi-gada et tu idaddatteng nan Absalom. Neala law et bumsik di Ahimaas nan Jonathan di Bahurim et lumaw idad etan di baley ni hakey ni tuudman ni wada bubun di dallin etan ni baley tu et yadman pantaluan da. ¹⁹ Immala etan biin ahwa etan ni kan baley ni nanhukbung tun nunman ni hibuy et panha-peyan tun pagey ma-lat endi mengamta e wada nantaludman.

²⁰ Entanni ey wadadda immalin tuun Absalom etan di baley et mahmahan da hedin wada inang-ang tud Jonathan nan Ahimaas. Ey inhel etan kan baley e limmaw idan inagwat da etan wangwang. Et an panhamaken idan nunman ni tuun Absalom nem endidda et mambanggad idad Jerusalem.

²¹ Neukat idelaw di Jonathan nan Ahimaas etan di nantaluan da et manglaw ida e nampalaw idad kad-an David. Et kandan hi-gatuy “Pandaddan kayu kuma et man-agwat itsu eyad Wangwang e Jordan ni nunyan hileng.” Inhel da pay ni hi-gatu e mengunnud alid Absalom et petteyen dadda tep humman hu intugun Ahithopel ni hi-gatu. ²² Inu-unnud David humman ni inhel da et man-agwat emin tuu tud wangwang ni nunman ni hileng et kamangkewa-wan newa-waan tu ey wadaddad ba-hil ni wangwang.

²³ Hedin hi Ahithopel, man nebaingan ni peteg

tep eleg u-unnuden Absalom hu intugun tu et mantakkay di kebayyu tu et mambanggad di bebley tud Gilo. Inyayyaggud tun emin hu hipan wadad baley tu et itugun tun emin hu hipan pinhed tun meippahding et han lumaw ni nantayun et matey. Et ikulung dad neikulungan idan aammed tu.

²⁴ Yan dintengan di David di Mahanaim ey yan nunman dama nan-agwatan di Absalom etan Wangwang e Jordan ni daka pampengunnudid ametu. ²⁵ Hi Absalom ey inhullul tun Joab ni man-ap-apun sindalu tu hi Amasa, e u-unggan Jetsel e helag Ismael. Hi Abigail, e u-unggan Nahas hi inetu. Hi Nahas ey han-agiddan Seruia, e inan Joab. ²⁶ Impanguluddan Absalom hu sindalu tud Gilead et yadman hu nangkampuan da.

²⁷ Yan dintengan di David di Mahanaim ey an dinammud Sobi, e u-unggan Nahas di Rabbah di Ammon, hi Makir, e u-unggan Ammiel di Lo Debar, et hi Barsillay di Rogelim di Gilead. ²⁸⁻²⁹ In-alyan dad David niyadda tuu tun abek, wanggal, banga, duyun mahukung, begah, alinah, pukdu, keldih, ya hinanglag ni begah, putsukan, gatas, cheese niya kalnero, tep inamta da e neka-atudda, neupadda niya na-wew ida.

18

Ya neteyyan nan Absalom

¹ Inemung David idan emin hu sindalu tu et genedwaen tuddan hanlilibu niya hanggatut ey ya hanlibu niya hanggatut man wada ap-apu

da. ² Impantelu tuddan ginenedwa et ya apapun hakey ni grupuh ey hi Joab, hi Abishai di hakey ni grupu et hi Ittay e tuud Gath hu ap-apud hakey ni grupuh. Kan David ni hi-gada ey “Itsu mekiggubbat ni emin.”

³ Nem kandan hi-gatuy “Eleg, anin ni entan pakilaw mun hi-gami, tep hi-gam mannuman hu ilillingitan idan buhul tayun petteyen tep nebalol ka. Ya balol mu ey hampulun libun sindalu. Et humman hu, anin ni umbesik kami winu petteyen da kagedwah ni hi-gami et endi bilang tuddan buhul tayu. Kayyaggud anhan law hedin manha-ad ka et ya baddang hu peellim ni hi-gami.”

⁴ Inebulut David et eleg makilaw idan sindalu tu. Et immen di heggepan ni bebley e kaman-eh-ehneng ey immeladda sindalu tun negenedwan hanlibu niya hanggagatut. ⁵ Hi David ey in-olden tud Joab, hi Abishai et hi Ittay e kantuy “Ang-ang yu anhan et eleg yu pateyen etan u-ungngak e hi Absalom.” Emin ida etan sindalu ey dingngel da humman ni in-olden David idan ap-apun sindalu tu.

⁶ Limmaw ida humman ni sindalun David et manggugubat idaddan edum dan helag Israel ni sindalun Absalom di muyung di Epraim.

⁷ Entanni ey inapput idan sindalun David hu sindalun Absalom e pintey da dewampulun libu.

⁸ Neihinap humman ni gubat etan idad bebley di Israel ey daddakkel ida anhan law hu sindalun nangketey di muyung nem ya nangketey di mismuh ni nanggugubatan da.

⁹ Yan nunman ni daka panggugubasi ey dintang Absalom hu edum ni sindalun ametu et kamemsik e nantakkay di kebayyu tu, nem neiha-but hu ulu tud pangan keyew et kamanta-ta-yun ey bimmesik la hu kebayyu tu. ¹⁰ Wada hakey ni sindalun David ni nenang-ang et tu ehelen nan Joab. Kantuy “Immen hi Absalom e nanta-yun etan di keyew.”

¹¹ Et kan Joab etan ni sindalu ey “Nem tamey eleg mu pateyen? Gullat et, iddawtan dakan hampulun palatah niya peta-gey ku saad mu niya iddawtan dakan ballikid ni opisyal.”

¹² Nem kan nunman ni sindalu ey “Anin namun piga libun pihuh hu iddawtan mun hi-gak, et eleg mabalin ni nak petteyen hu u-ungngan patul. Dingngel ku inhel nan David ni hi-gam, hi Abishai et hi Ittay e kantuy ‘Ang-ang yu anhan et eleg yu pateyen etan u-ungngak e hi Absalom.’

¹³ Gullat ni eggak u-unnuden hu inhel tu et pintey ku etan u-ungnga tu, et nanna-ud ni amtaen tu, tep hedin hi-gatu man tuka amtaan emin hu hipan kamekapkapy, niya amtak et eleg muwak i-ehneng.”

¹⁴ Ey kan Joab ey “Hipa huttan ni muka pan-ehela?” Ey inla tu tellun pahul tu et tu ginyangen hi Absalom e nanengtun kamanta-ta-yun etan di keyew ey neiptek di pagew tu. ¹⁵ Entanni ey immalidda hampulun sindalun Joab et pan-inginyangan da dama hi Absalom et matey.

¹⁶ Et mantangguyup hi Joab ma-lat masiked hu gubat. Et isiked ida law ni sindalu tun memdug idan sindalun Absalom, e edum dan helag Israel.

¹⁷ Lina-huh da annel Absalom et da ibbeng etan

di edallem ni neku-kuan diman muyung et tabunan dan dakel ni batu. Et mamsik ida sindalun Absalom di nampambebleyan da.

¹⁸ Yan ketaggun Absalom ey wada impekapyu tu etan di nedeklan ni Puyek ni Patul ni batun tukud e netudekan ni ngadan tu malat penginemnemneman dan hi-gatu tep endi lakn u-ungnga tun memeltan ni ngadan tu. Nginedanan tun Batun Absalom humman et ingganah nunya ey nanengtu humman ni penginemnemneman dan hi-gatu.

¹⁹ Kan Ahimaas e u-unggan Sadok ey "Imay et nak peamtan patul huyyan kayyaggud ni neipahding e inhewang APU DIOS di buhul tu."

²⁰ Nem kan Joab ni hi-gatuy "Entan elaw! Endi mu e-helen ni kayyaggud ni hi-gatun nunya tep netey hu u-ungnga tu. Han dakalli baalan edum ni aggew nem beken ni nunya."

²¹ Inaygan kumedek Joab etan bega-en tun Kushite et kantun hi-gatuy "Elaw kad kad-an David e patul et mu ehelen ni hi-gatu hu inangang mun neipahding deya." Nanyuung nan Joab humman ni bega-en et besiken tun limmaw di kad-an David.

²² Hi Ahimaas ey tuka ippilit ni i-abulut Joab ni umlaw. Kantuy "Anin ni hipa humman ni meippahding ni hi-gak et umlawwak et nak dama peamta hu neipahding."

Kan Joab ni hi-gatuy "Nem kele anhan pinhed mun peteg ni umlaw? Endi metlaing silbitu tep endi mu gun-uden."

²³ Ey kan Ahimaas ey "Anin, pinhed kun umlaw."

Lektattuy in-abulut Joab. Limmaw hi Ahimaas e nalhet hu nengidlanan tu et mamengulun dimmateng nem ya etan Kushite.

²⁴ Hi David ey kamanyuyyuddung di nambat-tanan etan ni dewwan eheb ni heggeppan etan di bebley. Ya etan hakey ni guwalya ey limmaw di atep etan ni eheb et kaman-ang-ang-ang ey inang-ang tu etan tuu e kamemsik ni iyyalli etan di bebley. ²⁵ Intekuk tun David humman ni inang-ang tu ey kan David ey “Hedin hakey tu man nanna-ud ni kayyaggud hu i-ali tun an peamta.” Ey kamenetteng humman ni tuun iyyalli.

²⁶ Entanni ey inang-ang mewan etan ni guwalya hu hakey pay ni tuun kamemsik daman iyyalli. Intekuk etan ni guwalya etan ni kamampaptek di heggeppan e kantuy “Ang-ang mu kedi, iyyalli mewan hu hakey.”

Hinumang nan David e patul e kantuy “Kayyaggud dama hu i-ali tun peamta.”

²⁷ Kan etan ni guwalya ey “Tam heni hi Ahimaas eman nemangulu tep ya tuka pemsik.” Kan David e patul ey “Kayyaggud ni tuu hi Ahimaas et amtak e kayyaggud hu i-ali tun peamta.”

²⁸ Dimmateng hi Ahimaas ey inapnga tu hi David ey nanyuung ni panlispituh tun hi-gatu. Et kantuy “Kayyaggud hu neipahding. Tep binaddangan dakan AP-APU e Dios mu et apputen mudda buhul mun kamangngenghay ni hi-gam e apu patul.”

²⁹ Kan David e patul nan Ahimaas ey “Hipa inna-nun u-ungngak e hi Absalom, kaw kayyaggud, endi neipahding ni hi-gatun lawah?”

Himmumang hi Ahimaas et kantuy “Eggak amta hedin hipa hu neipahding nan Absalom. Nem yan eman ni inggahan kullin nengitu-dakan tuwak Joab ni ellian kudya ey wada kakeam-muammungiddan tuu nem eggak amta hedin hipa humman.”

³⁰ Kan David ni hi-gatu ey “Ehneng ka nidya.” Et umehneng ni hi Ahimaas.

³¹ Dimmateng etan Kushite ey kantuy “Apu patul, kayyaggud hu in-alik ni peamtan hi-gam, tep binaddangan dakan APU DIOS et apputen muddan emin buhul mun kamangngenghay ni hi-gam.”

³² Kan mewan David ni hi-gatuy “Inna-nu etan ni u-ungngak e hi Absalom, kaw kayyaggud, endi lawah ni neipahding ni hi-gatu?”

Hinumang ni nunman ni bega-en e kantuy “Kayyaggud et hedin ya etan neipahding ni u-ungngam ey meippahding daman emin idan buhul mun kamangngenghay ni hi-gam!”

³³ Dingngel tu humman ey nemahhig lemyung tu ey kamantet-ul ni immelad kuwaltuh di ahpat ni eheb e kantuy “Ayyuh ka e u-ungngak Absalom! Heballi hi-gak hu netey et beken ni hi-gam e u-ungngak Absalom hu netey!”

19

Ya nekapkapyan negibbuan ni gubat

¹ Entanni ey dingngel Joab e kaumlelemyung niya kaumnanginangih hi David tep ya neteyyan ni u-ungnga tu e hi Absalom. ² Dingngel ida

daman sindalun David e kaumlelemyung ey nakkal hu amleng dan nengapputan dan nunman ni aggew. ³ Et humman hu, ida kaum-eneeneng e henidda nebaingan ni sindalun bimmesik di gubat. ⁴ Kau-upupan David e patul hu angah tu ey tagan tu nangih ey tuka penidpidwaan ittetkuk hu: “Ayyuh ka e u-ungngak Absalom! Absalom e u-ungngak!”

⁵ Limmaw hi Joab di baley David e patul et kantuy “Yan nunya ey bineing dakemin emin ni sindalum. Kele inhewang daka, yadda u-ungngam et yadda ahwam anin idan biin imbilang mun ahwam ey henin nunya muka peangang-ang e heni wada lawah ni impahding mi? ⁶ Tam e-etteng na-mu tep hu impeminhed mudda etan ni tuun anggebe-hel daka niya anggebe-hel mudda etan et-eteng impeminhed dan hi-gam. Muka peang-ang e endi silbi middan opisyal mu niya sindalum. Gullat tep ni mategu Absalom ey netey kamin emin, et man-am-amleng ka. ⁷ Ettu et lumaw ka kuma et mu hudhuden idan tuum ma-lat maweda dinel dan hi-gam. Tep issapatah kud ngadan APU DIOS e hedin eleg mu ippahding huyyan inhel ku ey mampenglaw idan emin et endin hekey hu metdaan ni sindalum ni kabpuhan tep pan-inhihi-yanan daka. Et humman ali hu nema-man peteg ni meippahding ni hi-gam di biyag mu.”

⁸ Inu-unnud David hu intugun Joab et lumaw et an yumudung etan di heggeppan etan ni bebley. Dingngel idan sindalu tu et umlidda et maemung idad kad-an tu. Hedin yadda etan neapput ni sindalun Absalom, man namsik idad

nampambebleyan dad Israel. ⁹ Emin di Israel ey ida kamanhuhubeg hu tuu e kanday “Hi David numan e patul tayu hu nengihwang ni hi-gatsud emin di buhul tayu. Ey hi-gatu hu nengihwang ni hi-gatsud buhul tayun iPilistia, nem ay umhulun hu u-ungnga tun hi Absalom ey bimmesik et hi-yanen tu bebley tayu. ¹⁰ Nem endi law patul tayu tep pintey dad gubat hi Absalom e pinutuk tayun mampatul. Et humman hu, ettu et nemnemen tayu hu mabalin ni pehding tayu ma-lat ibangngad tayu hi David ni mampatul ni hi-gatsu ey?”

¹¹ Dingngel David humman ni kae-e-heladdan edum tun helag Israel et itu-dak tud Judah di Sadok nan Abiathar ma-lat ida makihummangan idan aap-apudman et ehelen dan hi-gada e kanday “Huyya hu kan David: ‘Nandaddan ida aap-apud edum yun helag Israel ni mengibbangngad ni hi-gak ni mampatul ni hi-gayu. Innanu daman hi-gayu, keke hi-gayu manggillig ni mengibbangngad ni hi-gak ni mampatul?’ ” ¹² Kele han-aaggi itsu ey henin nuntan kayu e hi-gayu manggillig ni mengibbangngad ni hi-gak ni mampatul.’ ” ¹³ Huyya dama e-helen kun Amasa: “Hi-gam Amasa ey agi daka et humman hu hi-gam hu puttukun kun pan-ap-apuddan sindaluk et beken hi Joab. Nem hedin eggak ippahding huyyan inhel kun hi-gam anin ni petteyen tuwak Apu Dios.” ¹⁴ Ey emin ida tuud Judah ey pinhed dan hi David hu pampatul da, et menu-dak idan an mengippeamtan hi-gatu niyadda opisyal tu ma-lat umenamut idad Jerusalem.

¹⁵ Iyyallid David e wadaddad Jordan ey im-

malidda tuud Judah ni an menammun hi-gatu ma-lat kadwaan daddan man-agwat etan di wangwang. ¹⁶ Immali dama hi Simei e iBahurim e u-ungngan Gerah e helag Benjamin et papuut tun nekilaw idan iJudah ni an menammun David. ¹⁷ Limmaw ni hanlibuh hu edum tun helag Benjamin. Anin hi Siba e bega-en lan eman nan hi Saul, niyadda hampulut liman u-ungnga tun lalakki niya dewampulun bega-en tu ey limmaw ida daman nekiapngan David. ¹⁸ Limmaw idan memaddang nan David niyadda pamilyah tu niyadda tuu tun man-agwat etan di wangwang ey impahding da hipan pinhed tun pengunnun hi-gada.

Ya nengipeang-angan David ni binabbal tun Simei

Yan nan-agwatan da ey immali hi Simei et manyuung di hinanggan David. ¹⁹ Kantun David ey “Apu patul, liwwan mudda anhan etan lawah ni impahding ku eman ni neni-yanan mun Jerusalem. ²⁰ Nakka ebbulutan nambahullak ni hi-gam, et humman hu, nebukullak nem yadda edum ni menammun hi-gam et apngaen daka.”

²¹ Immehel hi Abishai e u-ungngan Seruiah ey kantuy “Lebbeng tun mettey hi Simei, lallawah hu in-inhel tu eyan pinutuk APU DIOS ni mam-patul.”

²² Nem hinumang David et kantuddad Abishai nan Joab ey “Nehalman kayu anhan tu-wangu! Eggak pinhed hu hannitan. Endi tayu pepettey tep man-am-amleng itsun nunya tep hi-gak hu patul mewan di emin di deya Israel.”

23 Insapatah David nan Simei e kantuy “Entan kakaguh mu e Simei tep eleg daka petteya.”

Ya nengipeang-angan David ni binabbal tun Mepiboset

24 Entanni ey immali hi Mepiboset, e inap-apun eman lan nan hi Saul, et tu dammuen dama hi David. Eleg tu ipaptek hu annel tu neipalpu eman ni neni-yanan David ni Jerusalem. Eleg tu ulahan heli tu, ey eleg tun hekey ibalbalbal hu balwasi tu niya eleg tu kep-uhan iming tu.

25 Kan David ni hi-gatu ey “Kele eleg ka makilaw ni hi-gak?”

26 Hinumang Mepiboset e kantuy “Heninnuy neipahding, apu patul: Inamtam e nepi-dayyak katteg ngu, et humman hu, kangku anhan nan Siba e bega-en ku ey iddaddan tu kebayyun pantakkayan ku nem eleg tu u-unnuden. 27 Ey itek kaya inhel tun hi-gam e kantuy eggak pinhed ni mekillaw. Nem inamtak e inamtam hu kakulugan tu tep heni ka anghel APU DIOS. Et humman hu, ipahding mu inamtam ni neiptek.

28 Emin kamiddan aaggik niyadda pamilyah ku ey lebbeng tun pepettey dakemin hi-gam, apu patul. Nem ya anhan law impahding mu ey ineyagan muwak et ehelen mu e mekikkannak di baley mun kewa-wa-wa. Ey ya kakulugan tu ey beken ni lebbeng kun mambegga pay ni hi-gam ni panyaggudan ku.”

29 Kan David ni hi-gatuy “Anin. Ya ninem-nem kun pehding ey pan-ingngeh yun Siba ni panggedwaan etan puyek ni indawat kun hi-gatu.”

³⁰ Nem kan Mepiboset ey “Anin ni idwat mun emin nan Siba. Tep ya ngu nakka pan-amlengin ebuh ey kayyaggud et nambanggad ka, e apu patul, ey endi lawah ni neipahding ni hi-gam.”

Ya nengipeang-angan David ni binabbal tun Barsillai

³¹ Entanni ey immali dama hi Barsillai e iGilead e nalpud Rogelim ni mengapnga niya memaddang nan David ni man-agwat etan di Wangwang e Jordan. ³² Nea-amma law hi Barsillai e newalu toon tu. Kedangyan hi Barsillai et hi-gatu nengipaptek ni mahapul di David niyadda tuu tu, henin kenen eman ni nanha-adan dad Mahanaim ³³ Kan David ni hi-gatu ey “Pakilaw kan hi-gak di Jerusalem et hi-gak hu ngenamung ni mengippaptek ni hi-gam.”

³⁴ Nem kan Barsillai ey “Anin ew ni eggak mekillaw e apu patul tep nea-amma-ak damengu law. ³⁵ Newalu toon ku ey nak ida law kahiggai hu hipan pan-am-amlengan, beken heni law eman ni kekat-aguk. Anin ni ya kenen niya meinum et heni kulang law hu heng-ew tu hu nakka penamtam. Ey anin idan hipan a-appéh et eggak law hengnguda. Ey mangkeie-edummak kumedek ni panliggatan mu. ³⁶ Eleg mahapul ni mu ippahding humman ni hi-gak. Ya pinhed kun ebuh ey meki-agwattak ni hi-gam di wangwang. ³⁷ Ey nambangngaddak ngud bebley mi et yadman hu ketteyyan ku et maikulunggak di kulung idan aammed ku. Ya ew eya u-unggak e hi Kimham hu ikuyug mu et mansilbin hi-gam et ngenamung kan iddawat mun hi-gatu.”

³⁸ Ey kan David ey “Kayyaggud tep! Mekillaw hi Kimham ni hi-gak ma-lat ipahding ku niya ma-lat idwat kun emin hu pinhed mun panyaggudan tu niya panyaggudam.” ³⁹ Nan-agwat di David niyadda tutu-u, anin hi Barsillai et akwalen tu hi Barsillai ey binendisyonan tu et han umenamut hi Barsillai.

⁴⁰ Entanni ey limmaw di David di Gilgal e ingkuyug tu hi Kimham, yadda sindalun helag Judah niyadda kagedwah ni edum dan helag Israel ni neki-agwat ni hi-gadad Wangwang e Jordan. ⁴¹ Entanni ey ida kamanlillah hu edum ni helag Israel e kandan David ey “Kele ebuh ida iJudah ni wada kelebengan tun immalin bimmaddang ni hi-gam, yadda pamilyah mu niyadda tuum ni nan-agwat di wangwang?”

⁴² Hinumang idan iJudah e kanday “Lebbeng dedan tep hi Judah tu-wa anhan hu nahlagan daman nan David e patul. Et humman hu entan bunget yu gapun nuntan. Eleg kami mambagan tangdan mi ey eleg kami mambagan kennen winu hipan iddawat ni patul ni hi-gami.”

⁴³ Hinumang idan nunman ni edum dan helag Israel et kanday “Em, nem daddakkel kami nem hi-gayun helag Judah tep hampulu kamin pewen ni nahlag nan Israel. Et humman hu, hi-gami kumaddan hu wada lebbeng tun an mengikkuyug nan David e patul! Ey kele eleg dakemi ayagan? Hakey pay, ey hi-gami nemangulun nannemnem ni pambangngad tayun mampatul mewan hi David ni hi-gatsu.” Tagan dan ida kamanhuhubeg ey kapambinungnet ida law ni helag Judah ni um-ehel.

20

Ya eleg pangebulitan Seba nan hi David

¹ Wada etan kabbubunget e hi Seba e u-unggam Bikri e helag Benjamin. Nantangguyup ey simmekuk e kantuy “Hi-gayuddan helag Israel, anemut itsu kuma! Hipa pengapyaan tayun David, beken ni hi-gatu hu patul tayu!”

² Inu-unnud idan helag Israel hi Seba et hiyanen da hi David et ebuh ida law etan helag Judah ni neikuyug nan David meippalpu Jordan ingganah di Jerusalem.

³ Yan eman ni nambangngad law di David di Jersalem ey in-olden tun appilen dadda etan hampulun imbilang tun ahwa tun nanha-ad ni mengippaptek ni baley tu et peguwalya tuddan sindalu tu. Impaptek David ni emin hu mahapul da nem eleg tudda law iulig et henidda nebalu, ey neipukung ida ingganah ni mettey ida.

⁴ In-olden David nan Amasa e kantuy “Lakkay et mudda amungen hu tuud Judah et umli kayullin emin di deyan katlun aggew.”

⁵ Limmaw hi Amasa ni an mengeyyag ni hi-gada nem nebabbayyag ni nambangngad e eleg tu u-unnuden etan tellun aggew ni in-olden David.

⁶ Kan David nan Abishai ey “E-etteng ni guluh hu kaiddawat nan Seba nem hi Absalom. Et humman hu pandaddan ka et ikuyug mudda edum ni sindaluk et unuden yu tep entanni ey umbesik di etata-gey tuping tun bebley et neligat ni dedpapen.” ⁷ Et ipengulun Abishai ida sindalun Joab, yadda guwalyan patul niyadda

etan edum ni sindalu e immegah idad Jerusalem ma-lat unuden da hi Seba.

⁸ Yan wadadda etan di et-eteng ni batud Gibeon ey nandammuddan Amasa. Nambalwasi hi Joab ni balwasin sindalu ey wada in-asip tun hinalung e inuknut ni willi tun tu penammuan nan Amasa. ⁹ Kan Joab nan Amasa ey “Kayyaggud et iyyadya ka e agik, Amasa” ey indapan wannan tud iming nan Amasa ni pengapnga tu. ¹⁰ Eleg ang-angen Amasa etan hinallung ni singnged Joab di willi tu. Intewik Joab di egeh Amasa et maibu-bu egeh tu niya kinan tu. Neminhakkey ni netey hi Amasa et eleg mahapul ni pidwaen tun tetwiken. Hini-yan dan han-agin Abishai hi Amasa e intuplak tu kuheyaw tu et ituluy dan mengunnud nan Seba.

¹¹ Ya etan hakey ni sindalun Joab ey singkukan tudda tuun Amasa e kantuy “Hedin hi David hu pinhed yun pampatul yu ey hi Joab hu pan-apu yu, man ikeyuy et mei-dum kayun Joab.”

¹² Ya etan annel Amasa ey neigawwad keltad ey kaang-ang-angan nunman ni sindalun Joab e kakeammu-amungiddan tuun kamelebbah. Et iguyud tud a-allaw tu et hephepan tun luput.

¹³ Na-kal law etan annel Amasa etan di keltad ey neiunud idan emin nan Joab etan sindalun an mempap nan Seba.

¹⁴ Linabhan di Seba hu nampambebleyan idan helag Israel et dumteng idad Abel Bet Maakah et manha-ad idadman. Yadda etan edum tun helag Bikli ey neamung ida et maiunnud idan hi-gatudman. ¹⁵ Entanni ey dingngel idan sindalun Joab e wadad Seba etan di bebley et liktuben

da humman ni bebley. Nanta-bunan dan puyek etan hengeg idan luhud ma-lat matebeb et wada dellanen da ey kapangku-kuddan edum hu hengeg ni pangil idan nunman ni luhud ma-lat metu-li. ¹⁶ Wadadman hu nelaing niya nekannemneman ni biin tuka pantetkukidda tuun Joab. ¹⁷ Limmaw hi Joab ey kan etan ni bii ey “Kaw hi-gam hi Joab?” Hinumang Joab et kantuy “Em, hi-gak hi Joab!”

¹⁸ Kan etan ni bii ey “Dengel mu eya e-helen ku.” Kan Joab ey “Em!” Kan nunman ni bii ey “Wada etan kanda lan nunman e hedin wada yuka panhahallai, lakkayuy di Abel et yu dengelen hu ittugun da. Ey makulug ni humman daka pehding da. ¹⁹ Hi-gamin tuudya ey kayyaggud kami ngu niya melinggep kami et eleg mi pinhed ni mekiggubbat. Ey kayyaggud hu mi kapekiddagyumiddan edum tayun helag Israel. Ey kele hipa hu gaputun yu pemahbahan eyan bebley mi? Kaw pinhed yun bahbahen hu bebley APU DIOS?”

²⁰ Himmumang hi Joab ey kantuy “Bekken hut-tan ni wadad nemnem min gaputun mi inlian di deya. Eleg kami umlidyan memahbah ni bebley yu niya memettey ni hi-gayu. ²¹ Immali kamidya et mi ang-angen hi Seba e helag Epraim e u-unggan Bikli. Hi-gatu nengipappangnguluddan tuun mangngenghay ni patul mi e hi David. Pinhed kun dedpapen yu et i-li yun hi-gami et manglaw kami et hi-yanen mi eya bebley yu.”

Kan etan ni bii ey “Bebkahan milli ulu tud binna-hil eyan tuping ni luhud.”

²² Limmaw etan bii et tu ehelen idan tuu et putulen da ulun Seba et da bekahen di kad-an Joab. Et patnul Joab hu tangguyup tun pengam-taan idan sindalu tu e hi-yanen da humman ni bebley. Et mampambanggad ida sindalun Joab di bebley da. Et mambanggad hi Joab di Jerusalem di kad-an nan David e patul.

²³ Hi Joab law hu ap-apun emin idan sindalud Israel. Hi Benaiah e u-ungngan Jehoiadah hu ap-puddan guwalyan David. ²⁴ Hi Adoniram e ap-apun ingkalgaduh idan kapangngungngunnun patul. Hi Jehoshapat e u-ungngan Alihud hu kamengittuddek idan hipan kamekapkapyta etan di bebley, ²⁵ hi Seba hu sekretarih, di Sadok nan Abiathar hu padi ²⁶ ey hi Ira e helag Jair hu hakey pay ni padin nan David e patul.

21

Ya neipepateyan idan helag Saul

¹ Yan nunman ni nampatulan David ey wada bisil ni tellun toon. Nandasadasal hi David ey hinumang APU DIOS e kantuy “Nebisil kayu tep yaddan emin hu bahul Saul niyadda pamilyah tu e nampatey dadada tuud Gibeon.”

² Humman idan tuud Gibeon ey beken idan helag Israel. Humman ida natdaan ni Amorite ni insapatah idan helag Israel lan nunman ni ippaptek et eleg dadada pateyen. Nem ya impahding lan Saul ey ngannganih ni impapetey tuddan emin tep ya tuka pengi-ehneng idan edum tun helag Israel. ³ Impaeyag David ida tuud Gibeon et kantun hi-gaday “Hipa pinhed yun pehding

kun panyaggudan yu ma-lat liwwanen yudda lawah lan impahding Saul ni hi-gayu? Ey ma-lat bendisyonan dakemin pinilin APU DIOS ni tuu tu.”

⁴ Kanday “Ya nambubuhhulan middan pamilyah Saul ey beken ni pihhuh winu balituk hu pan-iddawat niya eleg mabalin ni mi i-awit et mi pateyen hu linggeman ni helag Israel.”

Kan David ey “Hipa tep hu pinhed yun pehding ku?”

⁵⁻⁶ Kanday “Pebeltan yuddan hi-gami pitun lakin helag Saul et mi ita-yun idad hinanggan APU DIOS di Gibeah e bebley Saul e pinutuk tun mampatul. Tep yan nunman ey pinhed Saul ni petteyen dakemin emin ma-lat meendi kami eyad bebley tayud Israel.”

Kan David ey “Anin, ebbuluten ku huttan ni kanyu.” ⁷ Nem eleg iebulut David hi Mepiboset, e inap-apun Saul ni u-ungngan Jonathan, tep ya etan ni nantebbalan dan Jonathan.

⁸ Yadda in-abulut tu ey yadda etan dewwan lakin u-ungngad Saul nan Rispah e u-ungngan Aiah. Humman ida ey hi Armoni et hi Mepiboset niya in-edum tu liman lakin u-ungngan Merab e u-ungngan Saul. Ya ahwan Merab ey hi Adriel, e u-ungngan Barsillai di Meholah. ⁹ Humman ida pitun lakin helag Saul ni in-abulut David ni illad-dan iGibeon et ilaw daddad duntug et pateyen dadda et ita-yun daddadman di hinanggan APU DIOS. Yan nunman ey pakelallappun ahiani da.

¹⁰ Hi Rispah e inad Armoni nan Mepiboset ey nengapyan a-abbung tu etan di batu et atepan tun langgusih et manhahha-ad diman neipalpu

eman ni pakelappun ahiani ingganah eman ni inlapu tu manginudan. Ina-addugan tudda annel idan nunman ni u-ungnga tu tep kaum-alidda sisit ni mengan ey kaum-aliddan hileng hu animal di muyung ni mengngan ni annel da. ¹¹ Dingngel David humman ni impahding Rispah ¹² et tu paeladdan iJabes di Gilead hu tu-ngal di Saul nan Jonathan. Da imbesik ida humman ni tu-ngal di Bet Shan e nengita-yunan idan iPilistia ni annel di Saul nan Jonathan eman ni nemateyan daddad duntug di Gilboa. ¹³ Impaela tu pay hu tu-ngal idan pitun helag Saul ni inta-yun idan tuud Gibeon. ¹⁴ Et iolden tun mekikkullung idad tu-ngal di Saul nan Jonathan di kulung eman lan nan hi Kish e aman Saul di Selah e bebley idan helag Benjamin. Entanni ey impasiked law Apu Dios etan bisil.

Ya nekigubatan idan helag Israel etan idad etta-teng ni tuud Pilistia

¹⁵ Entanni mewan ey nanggugubat ida iPilistia niyadda helag Israel. Et ipengulun David hu sindalu tun an nekigubat idan iPilistia. Wadan pinhakkey ni nunman ni nemahhig hu gubat da e naka-atu hi David. ¹⁶ Ya etan et-eteng ni tuun iPilistia e hi Isbi Benob ey giniling hu pahul tu, e tellu et kagedwah ni kilo hu bel-at tu, niya pakekapyu hu ispadah tu. Hinnup tu hi David et petteyen tu et ¹⁷ nem immali kuma hi Abishai e u-ungngan Seruiah et pateyen tu humman ni iPilistia. Et gapun nunman ni neipahding ey kan ida law ni sindalun David ni hi-gatuy “Meippalpun nunya ey eleg ka law mekillaw ni

an mekkiggubbat. Eleg mi pinhed ni meendi kan patul min helag Israel tep hedini mettey ka, heni na-dep hu dilag min helag Israel.”

¹⁸ Entanni mewan ey nanggugubat ida hu iPilistia niyadda helag Israel di Gob et pateyen nan Sibekkai e iHushah hi Sap e helag idan etta-teng ni tuu.

¹⁹ Entanni ey nanggugubat ida mewan hu iPilistia et yadda helag Israel di Gob et pateyen daman Elhanan e u-unggan Jair e iBethlehem hi Lahmi e agin Goliath la e tuud Gath. Et-eteng hu pahul Lahmi e heni kainetteng ni tukud ni kapenggitta-yunin kaman-ebbel ni pan-ablan tu.

²⁰ Entanni ey nanggugubat ida mewan hu iPilistia niyadda helag Israel di Gath. Wada mewan hu hakey ni et-eteng ni tuun han-e-nem hu galumeymey ni ngamay tu niya dapan tu. Hingat hu hakey ni helag idan etta-teng ni tuun nunman la. ²¹ Nemahhig e tudda kaheneghegnita sindalun helag Israel nem pintey Jonathan, e u-unggan Simeah, e agin David.

²² Humman idan epat ni etta-teng ni tuun iPilistia ni pintey di David niyadda sindalu tu ey nahlag ida etan ni etta-teng lan tutu-ud Gath.

22

Ya a-appeh David ni tuka penaydayaw APU DIOS

¹ Yahhuy hu a-appeh David ni tuka penaydayaw APU DIOS tep binaddangan tu hi David et meihwang di emin ni hipan impahpahding idan buhul tu niyad impahpahding nan Saul.

2-3 Kantuy “Hi APU DIOS e Dios ku hu heni batun nakka keihhikkugin mengippaptek ni hi-gak niya hi-gatu kamengihwang ni hi-gak. Ey hi-gatu dama hu kamei-ellig ni happiyaw ku. Em, hi-gatu kamengihwang ni hi-gak di kapehpehd- ing idan mangkabunget ni buhul ku. ⁴ Hi APU DIOS hu nakka pandasali, tep tuwak kabaddangi et nakka meihwang di lawah ni kapehding idan buhul ku. Et humman hu, lebbeng tun meiday- dayaw.

⁵⁻⁶ Lawah hu neipenahding ni hi-gak, et hum- man hu, kenayun ni nakka hanghangaa hu ketteyyan ku et heni kamanhehhegged hu ku- lung ni hi-gak. ⁷ Et mandasallak nan hi APU DIOS e Dios ku tep nemahhig ni nakka meligli- gasid kameippenahding ni hi-gak ey dingngel tud Tempol tud kabunyan hu dasal ku et baddangan tuwak.

⁸ Impeang-ang Apu Dios hu bunget tuddan buhul ku et paeli tu hu nemahhig ni yegyeg ey kamandeldelyun hu puyek et anin ni ya neiktuan ni kabunyan et kamanggiwwed. ⁹ Heni kaman- a-ahhuk hu eleng tu niya heni kamangkeukkat di bungut tu hu kamantettebbel ni ngimmelab ni apuy tep ya bunget tuddan buhul ku. ¹⁰ Imbeghul tu kabunyan et kamangkelehbeng ali ey kameang-ang hu andeket ni kulput di daul ni heli tu. ¹¹ Entanni ey nantakkay di anghel. Ey intayab ni dibdib. ¹² Impan-enget tud nanlinikweh di kad-an tu ey liniktuban daman andeket ni kulput ni kamengi-lin udan. ¹³ Heni kedyam hu benang ni nalpullin Apu Dios ni tuka pangkelehbengillid kabunyan. ¹⁴ Entanni

ey immehel alid kabunyan hi APU DIOS e Eta-gey ni peteg ey heni kidul hu ehel tu. ¹⁵ Ey nampana tudda buhul tu et mangkawehit ida niya impaeli tu kedyam et mamsik ida. ¹⁶ Ey gapuh ni nemahhig ni bunget tuddan buhul tu ey nebudihan hu dalinat ni baybay niya sinuunan eyan puyek.

¹⁷ Heni nanyuung alid kabunyan et guyuden tuwak nan APU DIOS di edallem ni danum. ¹⁸ Inhewang tuwak idad buhul kun et-eteng ni peteg kabaelan da nem hi-gak. ¹⁹ Yan eman ni wada ligat ku ey immalidda buhul kun mengubbat ni hi-gak, nem binaddangan tuwak nan APU DIOS. ²⁰ Em, binaddangan tuwak et ihwang tuwak tep kaum-amleng ni nakka pehpehding.

²¹ Tuwak kaiddawsin panyaggudan ku, tep neiptek hu nakka pehding niya endi bahul ku. ²² Eggak ngehayen hu AP-APU e Dios ku tep inu-unnud kudda tugun tu. ²³ Nakka nemnemneman emin hu tugun tu et endi nak kinehing. ²⁴ Inamta tun endi bahul ku tep endi nak impahding ni neihla. ²⁵ Et humman hu, kaiddawat APU DIOS hu panyaggudan ku tep neiptek hu nakka pehding niya inamta tun endi hu bahul ku.

²⁶ APU DIOS, makulug ni kamannananeng hu muka pemaptekan idan tuun eleg mengiwwalleng ni daka pengullug ni hi-gam niya kayyaggud muka pehding idan endi bahul tu. ²⁷ Ey kayyaggud hu muka pehding idan tuun ebuh kayyaggud ni daka pehpehding, nem mudda kakastigua hu tutu-un lawah hu daka pehpehding. ²⁸ Mudda kabaddangi hu tuun daka pebabah annel da nem muka pebabah ida tuun kamampahhiyya.

²⁹ APU e Dios ku, kaka mei-ellig ni dilag ku tep muka ittudu hu pehding kud nakka ketemmai.

³⁰ Hi-gam hu kamengidwat ni tuled kun mengubbat idan buhul ku niya hi-gam hu kakelpuin kabaelan ku et nakka panhegepa hu bebley dan nehammad hu luhud tu.

³¹ Em, APU DIOS, makulug ni kayaggud ni emin hu muka pehding! Kameiddinnel ni emin hu muka e-hela. Heni ka happiyaw idan kamengiddinnel ni hi-gam, tep mudda kahenniid hipan lawah ni meippahding ni hi-gada. ³² Hi-gam ni ebuh e APU hu makulug ni Dios. Hi-gam ni ebuh hu kamei-ellig di batun kameihhennid buhul mi. ³³ Hi-gam hu nehammad ni nakka keihhikkugi niya hi-gam kaumbaddang ni hi-gak ni pengippahdingan kun kayyaggud. ³⁴ Muwak kabaddangi ma-lat eggak man-egah di duntug ey ma-lat heni-ak ni makwah e na-let ni umbesik.

³⁵ Sinuttudduan muwak et nelaingngak ni mekigubbat niya na-lettak ni meminnat ni pana.

³⁶ APU DIOS, gapuh ni et-eteng ni kabaelan mu ey inhewang muwak tep heni hi-gam hu happiyaw ku. Ey gapuh ni baddang mu niya binabbal mun hi-gak ey eta-gey law saad ku.

³⁷ Muka penemnem ni hi-gak hu kayyaggud ni pehding ku ma-lat u-unnuden ku pinhed mun pehding ku. *

³⁸ Hi-gak anhan law hu nampamdug ni hi-gada et ha-kupen kudda. Ey eggak isiked ni

* **22:37** 22:37 Ya ehel di Hebrew ey endi maptek hu pinhed nunyan verse ni e-helen, et mukun yadda edum ni versions ey kanday "Eleg mu iebulut ni da-ak dedpapien idan buhul ku et adyah e eleg da-ak pateyen."

nekigubat ni hi-gada ingganah inapput kuddan emin. ³⁹ Nampanak ida et mangketu-liddad hinanggak et eleg ida pakeehneng.

⁴⁰ Hi-gam kamengidwat ni kabaelan kun mekiggubbat et nakka pan-apputadda buhul ku. ⁴¹ Muka petekkut ida buhul ku et ida kaumbesik ey muwak kabaddangi et nakka apputadda human ni buhul kun anggebe-hel da-ak. ⁴² Entanni ey ida kaman-eyyag ni umbaddang ni hi-gada, nem endi kaum-ali. Nampehemhemmek idan APU DIOS, nem eleg tudda baddangi. ⁴³ Impeka-apput kudda buhul ku et henidda dep-ul ni kapan-ityab ni dibdib. Ey nak ida kapan-ideyapdap e henidda pitek di keltad.

⁴⁴ Inhewang muwak idad mangkanghay ni tutu-u et idwat mu kelebengan kun man-apapud edum ni bebley. ⁴⁵ Emin hu nakka ehelan pehding idan tuu ey daka u-unnuda. Anin idan tuun kamelpud edum ni bebley et ida kamanyu-ung di hinanggak ni lispituh dan hi-gak. ⁴⁶ Neendi tuled idan buhul ku et ida kamanggegeygey ni takut da ey mangkeukkat idad nampantalan da.

⁴⁷ Kamedaydayaw hi APU DIOS e wadan ingganah. Hi-gatu hu heni batun nakka keihhikkugi. Em, kamedeyyaw hi APU DIOS e kamengihwang ni hi-gak. ⁴⁸ Hi-gam hu Dios ni kamengibleh ni lawah ni kapehding idan buhul kun hi-gak niya hi-gam hu kamengidwat ni kabaelan kun mengapput idan buhul ku ma-lat hi-gak pan-apapu da. ⁴⁹ Em, hi-gam hu kamengihwang ni hi-gak idad buhul ku. Tep eleg mu i-abulut ni da-ak

apputen ni hi-gada, niya muwak kaippaptek malat endi lawah ni pehding idan mangkabunget ni tuun hi-gak.

⁵⁰ Et humman hu, meki-dummak idan katuu-tuud kebebbley ni menaydayaw ni hi-gam. Ey i-ena-appeh ku hu penaydayaw kun hi-gam. †

⁵¹ Impengenapput muwak e pinutuk mun patul niya impannananeng mu hu impeminhed mun hi-gak e hi David niyadda helag ku.”

23

Ya nanggillig ni inhel David

¹ Hi David, e u-ungngan Jesse, ey pinutuk Apu Dios ni mampatul di Israel. Humman ni Ap-apu e Dios Jacob hu nengidwat ni neta-gey ni saad tu.

Hi-gatu kan a-appeh ida etan ni kakkayyaggud ni a-appeh di Israel.

Et yahhuy ida hu nanggillig ni inhel tu: ² “Ya etan Ispirituh APU DIOS ey hi-gak hu pe-hel tun menghel idan e-helen tu. ³ Hi-gatu e Dios tayun helag Israel ey kamei-ellig di et-eteng ni batun keihhikkugan tayu. Kantuy ‘Ya etan patul ni limpiyuh hu tuka pan-ap-apu tep tuka deyyawa hi Apu Dios ⁴ ey kamei-ellig di aggew ni pimmetang ni kakkabbuhan ni endi kulput ey kamei-ellig di aggew e ya tuka pehding ni angang ni helek ey kayyaggud hedin pakesiked ni udan.’

⁵ Yadda helag ku bendisyonan Apu Dios tep hi-gak hu nengipekulugan tun etan ni eleg melumman ni nekitbalan tu. Ey peamnu tun

† **22:50** 22:50 Romans 15:9

hellakniban tuwak e humman hu pinhed ku.
⁶ Nem yadda etan lawah ni tuu ey iwwalleng
 tudda, heniddalli etan ni hebit e eleg mabalin ni
 ekkupen di ngamay. ⁷ Et humman hu, ya law
 gumek hu ussalen dan mengemmung. Humman
 idan hebit ey eppuyan et magheb.”

Yadda etan netuled ni sindalun David

⁸ Huyyadda ngadan idan Tellun Ketultuledan
 ni sindalun David: hi Josheb Bassebet di Take-
 mon hu kamengipappangulluddan Tellun Ketul-
 tuledan. Wadan pinhakkey ni tu nekigubatan
 e pintey tu telunggatut ni buhul dan inusal tu
 pahul tu.

⁹ Ya meikkadwa etan idan Tellun Ketultuledan
 ey hi Eleasar, e u-ungngan Dodai e helag Ahoh.
 Wada lan nunman ni hi-gadad David e hinegnit
 dadda iPilistia ni neamung ni mekiggubbat ni hi-
 gada. Ey endi maptek ey bimmesik ida edum tun
 helag Israel ¹⁰ nem hedin hi-gatu man impahding
 tun emin kabaelan tun nekileban ingganah ni
 kimmedhel hu ngamay tu et eleg tu han-iwelak
 hu singnged tun ispadah tu. Binaddangan APU
 Dios idan nunman et mengapput ida. Entanni
 ey immalidda law hu edum tun helag Israel
 et pan-alen da almas idan sindalun iPilistia ni
 nangketey.

¹¹ Ya meikkatlu etan idan Tellun Ketultuledan
 ni sindalun David ey hi Sammah, e u-ungngan
 Agee di Harar. Hakey ni aggew ey neamung
 mewan ida sindalun iPilistia di Lehi etan di
 netaneman ni dakel ni keldih ey bimmesik
 ida sindalun Israel tep simmakut idan iPilistia.

¹² Nem hi Sammah ey impahding tun emin

hu kabaelan tun nekileban idan sindalun iPilistia e humman hu nengipaptek tun nunman ni nangkeitnem ni keldi et pampeteyen tudda iPilistia. Ey nengapput ida tep ya baddang APU DIOS.

¹³ Wadan pinhakkey eman ni ngannganih ni meleppuan hu ahiani e limmaw ida etan Tellun Ketultuedan etan di Telumpulun Netuled ni sindalun David di kad-an tu e neihnup di leyang di Addulam. Yan nunman ey wadadda hu sindalun iPilistia e nangkampudda etan di Nedeklan e Rephaim. ¹⁴ Wadaddad David ni nunman di duntug e neligat ni hehgepen ni buhul da. Yadda edum ni sindalun iPilistia ey sinekup da Bethlehem. ¹⁵ Entanni ey ninemnem David hu bebley dan Bethlehem et kantuy “Pinhed kun peteg ni um-inum ni danum etan di bubun di neihnup di eheb di Bethlehem.” ¹⁶ Et humman idan Tellun Ketultuedan ni sindalu ey da hinggep hu nangkampuan idan iPilistia et ida umehul ni danum etan di kad-an ni eheb di Bethlehem et ilaw dan David. Nem eleg tu inumen et iduyag tu kumedek di puyek mat iappit tun APU DIOS. ¹⁷ Kantud dasar tu ey “APU DIOS, eleg mabalin ni nak innumen huyyan danum tep kamei-ellig huyyad kuheyaw idan nunyan sindalun inlamngan da biyag dan an nan-ahul.” Et eleg tu inumen humman ni danum. Huyya impahding ida etan ni Tellun Ketultuedan ni sindalun David ni pengippeang dan kasinuled da.

¹⁸ Hi Abishai e agin Joab e hi Seruiah hi ineda hu ap-apuddan nunman ni Telumpulun

Netuled ni sindalu. Nekibilang hi Abishai idan nunman ni Telumpulu tep pintey tu telunggatut ni buhul dad hakey ni gubat e inusal tu pahul tu. ¹⁹ Et gapuh tep hi-gatu ketultuledan idan nunman ni Telumpulu ey hi-gatu nambalin ni apapu da. Nem eleg maiingneh etan idad Tellun Ketultuledan ni nandinggel ni sindalun David.

²⁰ Hi Benaiah, e u-ungngan Jehoiada e iKabseel, hu hakey daman netuled ni sindalun David tep dakel hu impahding tun neang-angan ni tuled tu. Ya hakey ni impahding tu ey pintey tu dewwan iMoab ni nekallaing ni mekiggubbat. Ey hakey ni aggew ni ahi ketelan ey pintey tu layon di bitu. ²¹ Pintey tu mewan hu hakey ni et-eteng ni iEgypt ni nantenged ni pahul. Ejuh hu bakdung ni almas tu nem piniliw tu pahul tu et humman hu impametey tun hi-gatu. ²² Huyyadda hu impahding Benaiah e netuled dama e ngannganih ni mei-ingneh hu nandinggelan tu etan idad Tellun Ketultuledan ni sindalun David. ²³ Hi-gatu hu kametbal etan di Telumpulun Netuled, nem eleg maiingneh etan idad Tellun Ketultuledan. Ey hi-gatu pinutuk David ni ap-apuddan guwalya tu.

²⁴ Ya ngadan ida etan ni Telumpulun Netuled ni sindalun David ey hi Asahel e agin Joab, hi Elhanan e u-ungngan Dodo di Bethlehem, ²⁵ di Sammah nan Elika di Harod, ²⁶ hi Heles di Bet Peleth, hi Ira e u-ungngan Ikes di Tekoa, ²⁷ hi Abieser di Anathot, hi Mebunnai di Hushah, ²⁸ hi Salmon di Ahoh, hi Maharai di Netophah, ²⁹ hi Heled e u-ungngan Baanah damad Netophah, hi Ittay e u-ungngan Ribai di Gibeah e helag

Benjamin, ³⁰ hi Benaiah di Pirathon, hi Hiddai di nedeklan di Gaas, ³¹ hi Abi Albon di Arabah, hi Asmabet di Bahurim, ³² hi Eliahba di Saalbon, yadda u-ungngan Jashen, hi Jonathan, ³³ e u-ungngan Sammah di Harar, hi Ahiam e u-ungngan Sarar di Harar, ³⁴ hi Eliphelet e u-ungngan Ahasbai di Maakah, hi Eliam e u-ungngan Ahithopel di Gilo, ³⁵ hi Hesro di Karmel, hi Paarai di Arab, ³⁶ hi Igal e u-ungngan Nathan di Sobah, hi Bani e helag Gad, ³⁷ hi Selek di Ammon, hi Naharai iBeerot e kamengnged ni happiyaw Joab, ³⁸ di Ira nan hi Gareb di Jattil ³⁹ et hi Uriah e Hittite.

Ya nga-mut tun bilang idan nunyan netuled ni sindalu ey telumpulut pitu.

24

In-olden David ni mebillang ida etan lalakkin dammutun mansindalu

¹ Entanni mewan ey nemahhig hu bunget APU DIOS idan helag Israel et usalen tu hi David ni mengippeligligat ni hi-gada. Kantun David ey “Bilang mudda emin hu tutu-ud Israel niyad Judah.”

Et iolden David nan Joab niyadda edum ni apapun sindalu tu, e kantuy ² “Lakkayuy di emin ni bebley di Israel, meippalpuud Dan ingganah di Beersheba et bilangen yuddan emin hu helag Israel, tep pinhed kun amtaen hedind pigaddan emin.”

³ Nem kan Joab ni hi-gatuy “Hi APU DIOS hu mengippedakkal ni meminhangatut hu tutu-u eyad Israel! Ey ang-angen mulli et anhan

kaya hu amnuan tu. Nem kele mahapul ni an ippahding huyya?”

⁴ Nem kapepillit David ni pehding di Joab niyadda ap-apun sindalu tu humman ni in-olden tu. Et lumaw idan an nemillang idan tuu. ⁵ Inagwat da etan Wangwang e Jordan et mangkampudda etan di neigawwad nan-deklanan tud tu-tu-lun Aroer e bebley di Gad, et han ida lumaw di Jaser. ⁶ Limmaw ida pay di Gilead niyad Kades e bebley idan Hittite. Ey limmaw idad Dan et han ida lumaw di Sidon di appit ni kakelinnugin aggew. ⁷ Nampalaw ida pay di Tyre e neluhud ni tuping, yaddad bebley idan Hibite niyaddad bebley di Kanaan et han ida lumaw di Beersheba di Judah. ⁸ Limmaw di heyam ni bulan et dewampulun aggew et han megibbuh hu nanlistaan dan emin ni helag Israel di emin ni bebley di Israel. ⁹ Et an peamtan Joab nan David e ya bilang idan lalakkin kabaelan tun mekiggubbat ey walunggatut ni libud Israel niya limanggatut ni libud Judah.

¹⁰ Negibbuh humman ni nampelistaan David ey lawah tuka pannenemnem nunman ni tu impahding et kantun APU DIOS ey “Nakka ebbuluta e nanliwattak ni hi-gam ni nak nengipahdingan nunya. Liwwan mu anhan huyyan nanliwattak. Eggak ni hekey nemnemen et ipahding ku huyya.”

¹¹ Yan newa-waan tun eleg pay ni bumengun hi David ey kan APU DIOS nan Gad e prophet David ey ¹² “Mu ehel nan David e kammuy ‘Huyya inhel APU DIOS: Iddawtan dakan tellun pampillian mun pengastiguk ni hi-gam, et ya etan pillien

mu hu ippahding ku.' " ¹³ Et lumaw hi Gad di kad-an David et kantun hi-gatuy "Huyya inhel APU DIOS: 'Hipa hu pinhed mun pengastiguk ni hi-gam: ya tellun toon ni bisil, ya tellun bulan ni pempemdugan dakeyun buhul yu, winu ya tellun aggew ni nemahhig degeh ni meihhinnap emin di bebley yu?' Hipa pillien mu et humman hu ihhumang kun APU DIOS?"

¹⁴ Hinumang David ey kantuy "Nekalligat hut-tan ni nemnemen. Nem nakka pekeddukdul ni hi APU DIOS mismuh mengastigun hi-gak tep eteng hemek tu, et beken ni ya tuu ussalen tun mengastigun hi-gak." ¹⁵ Et paelin APU DIOS hu nemahhig ni degeh e inlapu tun kakkabbuhhan ni nunman ni aggew ingganah ni nelabah humman ni inhel tun pengippesikkedan tu. Ya bilang emin ni tuun netey meippalpud Dan ingganah di Beersheba ey nepitun libu. ¹⁶ Yan nunman ni dintengan etan ni anghel di Jerusalem ni memettey idan tuu ey nantuttuyyu hi APU DIOS e eleg tu law pinhed ni petteyen ida et kantu etan ni anghel ey "Hiyya ew law, entan tudda patey." Yan nunman ey wada etan angel di illikkan Araunah e Jebusite.

¹⁷ Yan nenang-angan David e kamangkettey ida tuud degeh ni in-ali etan ni anghel ey kantun APU DIOS ey "Hi-gak hu nanliwat, beken ida eya tuu, anggehemmek ida kumedek. Hi-gak et yadda pamilyah ku hu lebbeng tun kastiguen mu."

¹⁸ Yan nunman ni aggew ey limmaw hi Gad e prophet di kad-an David et kantuy "Lakkay etan

di illikkan Araunah et ka kumapyadman ni pan-appitan nan APU DIOS.” ¹⁹ Et u-unnuden David humman ni in-olden APU DIOS ni inhel Gad ni hi-gatu. ²⁰ Kamenetteng di David niyadda etan edum tu ey inang-ang idan Araunah et tudda dammuen et manyuung di hinanggan David e neitumuk angah tud puyek. ²¹ Kantuy “Apu patul, kayyaggud et immali kayu ni-man.”

Hinumang nan David e kantuy “Em, immali-ak et ibegak hedin dammutun gettangen ku eya illikkan mu et mengapya-ak ni pan-appitan APU DIOS ma-lat pasiked tu hu degeh ni neihinap di bebley tayu et kamangkettey ida tuu.”

²² Kan Araunah ey “Apu patul, iddawat kun hi-gam huyyan illikkan niya hipan mahapul mu ey iappit mu hipan hu pinhed mun i-appit ni hi-gatu. Wadadda bakan i-appit mu, ey anin ni penungngum eyadda delaydayan niyadda det-al eyan illikkan. ²³ Eleg mahapul ni mu beyyadan ida huyya. Edihey ebbuluten APU DIOS ida huyyan i-appit mun hi-gatu.”

²⁴ Nem himmumang hi David et kantuy “Eleg! Mahapul ni beyyadan kudda. Tep eggak i-appit nan APU DIOS hu eggak beyyadi.” Et gatngen David humman ni illikkan niyadda etan baka ni neliman palatah. ²⁵ Nengapyan pan-appitan et man-appit nan APU DIOS ni kagihheba niya pekiddagyuman. Ey inebulut APU DIOS humman ni in-appit David et pasiked tu etan anghel ni memettey idan helag Israel.

Ya ehel apu Dios
Kallahan, Keley-i: Ya ehel apu Dios Bible

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Antipolo Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3593303a-80c2-56e4-90b2-f4bfea2fd2a6